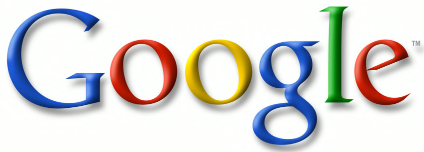
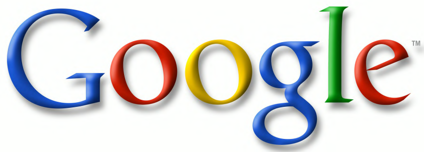
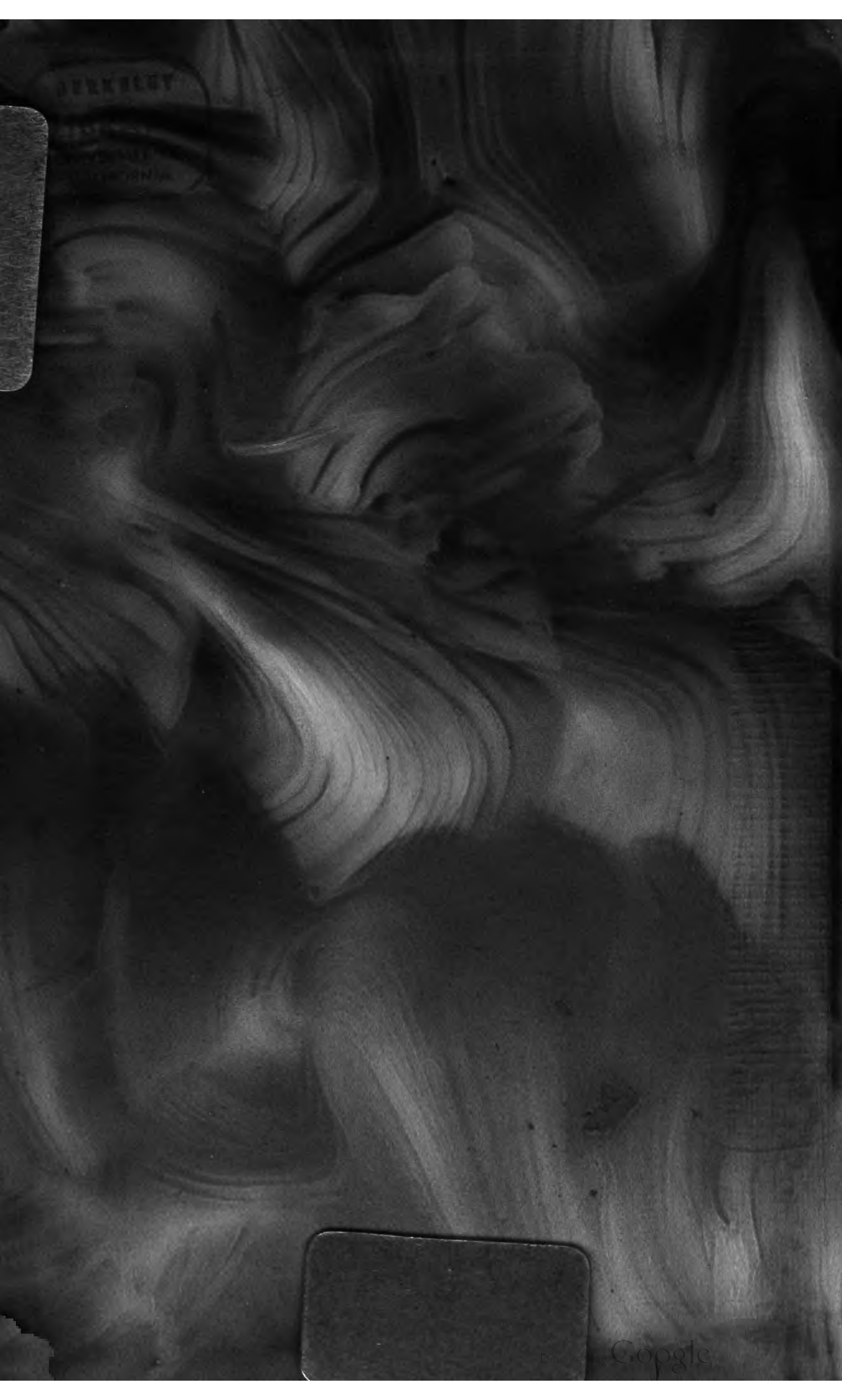

Google

Haendelser

Niels Lauritz Møller

12.50

Ubesk. an. for- og bagomsl.

NIELS MØLLER.

HÆNDELSER.

DIANAS JAGT. VINDSTILLE. SIESTA.
KULING. HJEMFART. TØMMERPLADSEN.
TESTAMENTET.

KØBENHAVN.
P. G. PHILIPSENS FORLAG.
THIELES BOGTRYKKERI.
1890.

INDHOLD.

DIANAS JAGT.

Arthur sad i den lille have uden for stedet, hvor han boede, og så' dvælende med halvlukte øjenlåg ud i den lange lindealle, hvor de gule blade langsomt dalede. Det var sent i September, en søndag formiddag med klar, bleg himmel og kølig luft. Der mærkedes næppe et vift af vind i løvet, og fjærne lyd af en rullende vogn eller et barn, der skreg, nåede ham næsten overraskende tydelig. Men han havde samtidig en sikker følelse af, at de kom langt borte fra, så de bidrog mere til at lade ham mærke freden i det afsides villakvarter, end de forstyrrede ham. Han sad hvilende og vippede sagte med havestolen, nød sin cigar i små sug og nippede en gang imellem lidt kaffe af den tynde porcellænskop, der stod på bordet ved siden af ham. Stun-

dum smilede han en smule som af velvære over at føle den lune solvarme gennem overfrakken, og imellem holdt han sin hvide, tynde hånd frem mod solen, for at mærke dens stråler udvendig, mens cigarens glød hedede dens hulning.

Men det var for resten andre ting end dagens lys, der gjorde ham glad. Der var noget dulgt i hans smil og noget af en sejersæl medviden. Og hans tanker havde andetsteds ærende end i alleens gamle linde. De hastede et langt stykke ud ad landevejen og gik ind i en stor have ved et landsted, som han selv var gået derind for et par dage siden. Luften var da kølig og blånende bly som i dag. Han så' atter de ranke popler, der stak nogle tykke, sorte, afbladede grene op gennem et mylr af grønne løv, som dirrede i vinden og tindrede i solen. Men det var dog mest de gamle kastaniealleer, han kunde mindes, og deres store blades forgængelige herlighed. Det sarteste grønne, der var ved at gulnes, og det blegeste guld og stærke gyldne farver. Og i gangene lå de faldne blade tykt om foden, og der var brune muldne farver, og bladene var hullede og med sorte pletter. Han

borede sin tanke fast i al denne øjenlyst, ikke fordi han ikke vilde videre, men han vilde gemme på sine bedste minder; han vilde foregøgle sig, at hun ikke kom, og nyde angesten derover, som blev sød, fordi han vidste, at hun var der. Men han ævnede det kun dårlig, hun sneg sig ind ad usynlige stier, og så opgav han på en gang forsøget og lod sin hu fare hende i møde med en magt og en jubel, der jog blodet gennem hans kinder op i panden. Var han før flygtet fra mindet, forfulgte han det nu, drog det frem, hvor det vilde gemme sig, holdt det fast under de gulnede kastanier.

Der var det, hun var kommen gående mod ham, rask og rank. Han gentog billedet for sig gang efter gang. Det stærke, spændige legeme i den sorte, glatte kjole. Hun havde ikke noget hvidt i halsen, men halsen var hvid og stor. Og hovedet var lille, og håret stod bag ud, ikke langt, men det var gult og tæt kruset. Han smilede over, at han en gang ikke havde kunnet lide hende, fordi hendes mund var for bred og trodsig og hendes skuldre for svære og hendes bryst ikke fyldigt nok. Der var dog ingen, der kunde gå som hun. Han

kom næsten til at fryse af henrykkelse ved at genkalde sig lyden af kjolen, der sang og viftede om hende, og synet af de hastige lemmer, der tegnede sig så tydelig under det sorte tøj, som om de følte sig fangne af klæderne.

Hvordan den eftermiddag egenlig var gået? Han stred for at kalde frem hvert ord og hvert blik; men det var kun brudte minder, der kom drivende til ham som vragstykker over søen. En lyd af latter og musik af sagte tale. Den sidste var igrunden den farligste — om der da ellers kunde være fare i noget så frisk. Underlig var hun, omskiftelig, man vidste aldrig, hvor man havde hende. Hun kunde smile så underfundig, når man krammede ud med al den fornuft, man ejede, så den slap helt bort for én, og man blev flov og æltede sig længere og længere ind i tåbeligheder. Så kunde hun pludselig forbarme sig, blev indsmigrende og hjælpende, fandt på de ord, man forgæves søgte, viste vejen, ens tanke famlede efter, var så mild og søsterlig. Og inden man vel vidste af noget, gjorde hun samtalen hedere, gemte anden mening under ordene og ild i øjne og adfærd, til ens hænder søgte hendes hånd

og ens blik hendes bløde øjne. Men så på en gang blev hun helt kåd og barnagtig, vilde brydes med ham og plukkede snebær og hyben og slog dem i hans ansigt, stormede ud af gangene og ind over den store græsplæne, så det faldne løv fløj efter hende, og gav sig til at lege med den store, gule hund.

Han havde grundet på, om det kun var kådhed eller hvad det var, og havde følt sig sært betaget resten af dagen. Men hun var bleven underligere og vildere. I tusmørket var de komne ned ved granerne; hun havde taget hans spanskrørsstok fra ham og havde drillet og ægget ham, og han var bleven ærgerlig og mismodig og stod ved gærdet og så' ud over markerne vendt fra hende.

Så blev hun helt stille, og en stund derpå kunde han ikke styre sig, han var nysgærrig efter at se hende. Hun stod og holdt hans stok løftet højere end sit hoved og bøjede den stærkt og stirrede stift på ham med store øjne. Men i det samme, han vendte sig, slyngede hun stokken langt bort. Og så var hun sprunget hen til ham, havde taget ham ind til sig, kysset ham og smilet med røde læber og dunkle øjne. Han havde

aldrig anet, at kvindeøjne kunde være så gådefuldt trofaste. At der lå så megen hengivenhed under så urolig en selvrådighed. Hun havde hvisket til ham og strøget ham med sine hænder, men han mindedes ene, at hun havde sagt: lille kære, lille kære! Han havde været fuldstændig fortumlet af lykke; han huskede kun, at da han gik ind mod byen, var han som halvt beruset og løb mod træerne på vejen og smilede og mumlede op til månen, der begyndte at få glans og kaste skygge.

Og nu sad han og vippede på stolen og levede det hele om igen.

Han blev forstyrret i sine drømmerier ved at en høj og svær, skægget herre kom ind gennem lågen.

Det var en lidt ældre ven af ham. Edmund hed han. Han havde været ude at gå og var kommen i nærheden. Trængte til at få sig en passiar. Havde ikke set et menneske hele dagen.

»Og du sidder her og slikker solskin, sybarit.«

»Å, det er da i al tarvelighed. *Ubi sera rosa moretur* eller hvad det er, din ven Horats

siger. Jeg sidder bare og ser lindebladene falde ude i alleen. De kommer sådan ganske langsomt og solbeskinnede og gule. Er det ikke nydeligt?«

»Som en regn af guld. Men der er ingen Danaë.«

»Du med din Danaë. Det er netop det rare, at der ingen er. Jeg tror for resten nok, du kan faa lidt kaffe og en cigar.«

»Nej, tak. Jeg har fået. Din kaffe er mig også for stærk, om jeg mindes ret. Jeg skal have lidt kaffe, let kaffe og af de allerfriskeste bønner. Jeg nyder mere duften end smagen. Cigarer ligeså. Hvad er det for en helvedes-brand, du sidder med der? En cigar skal være let og lys og sprød, så asken blæser bort i krusede flager. Jeg holder på de æteriske og lette nydelser. Det lette, det tynde, det fine — å! Undtagen i én ting for resten. Kan du gætte?«

»Hvis det var en anden end dig, vilde jeg ikke gætte på kvinder«.

»O vise yngling samt asket! Du traf rigtig — mærkværdigt nok. For jeg må dog ellers sige, at jeg der har hyldet det samme princip. Jeg har sværmet for det spæde, det

knoppende, det yndefulde, små bitte delikate fødder i bløde, højhælede sko og douce spindelvævsstrømper og smalle barnehænder med den allersarteste rosenlød og med tynde, tynde guldringe hvilende sig over en hvid, rislende silkekjole. Det svævende, det duftige, det luftige, alt det, der knytter kvinden til de skøreste og dejligste blomster, forstår du. — Nej, men nu har jeg slået mig på Aristoteles' mening.«

»Som jeg selvfølgelig kender!«

»Nå ja — han siger, at kun de store kvinder er skønne; de små, de kan være gratiøse, elegante, pikante, bedårende, æggende, sirlige — hvad pokker du vil. Men de har ikke skønhed — nej, skønhed har kun de store. Det mener jeg nu med. Og du?«

»Å, jeg véd ikke —.«

»Nej, naturligvis, hvor skulde du vide det fra, tørvetriller.«

»Nej, jeg mangler dine erfaringer.«

»Ja vel — erfaring — å vissevas med erfaringer! Det er i kraft af en, om jeg så må sige, intuitiv teoretisk erkendelse.«

»Hm, hm!«

»Ja vist så, en åbenbaring, om du vil.

En pludselig, spontan udvikling af mine æstetiske ævner. Lige meget. De små og smækre, dem er jeg ked af, der er ingenting så storartet som en, der er rank og spillende som en poppel, og stærk og stor og hærdet, så hun kan hugge en mand i gulvet eller tage vejret af ham i sine arme. — Hvad ler du ad?«

»Å, det er bare dig, der bliver lyrisk.«

»Ja, gu' bliver jeg lyrisk. Det har jeg da grund til.«

»Har du da set hende? Hvor har du set hende?«

»Jeg? — *In my mind's eye, Horatio.* I mine vågne drømme.«

»Nå — ikke andet.«

»Forstå mig vel. Det er egenlig et filologisk sværmeri. Det er Artemis, der jager frem over bjærgsletterne. Det er en personifikation af vinden mellem de græske fjælde. Jeg hører som et stormvejr af korte, hurtige vindstød; det er den stumpede kjole, der bruser om de store, kraftige lemmer. Kan du ikke tænke dig hende? Det brede jomfrubryst, der står spændt og spædt mod brystdugen, kinderne hede af løbet, den tykke,

flagrende gyldenmanke bag det lille hoved, munden hård af jagtbegær og den hvide, svulmende hals. Og kan du så ikke se hende fare over det våde græs og gribe sine hunde ved halsbåndet og hidse dem? Og så går det med hej, hop og hallo, til de bliver borte helt inde i den gule kastanielund.«

»Hvad for noget?«

»Hvad behager?«

»Nå, jeg vidste ikke, der var kastanielunde på Grækenlands bjærge.«

Edmund så' hen på ,sin ven over brilleglassene, han blev lidt rød i kinderne og smilede under skæget.

»Kastanielunde? Jo, selvfølgelig er der kastanielunde. Kan du tænke dig Artemis uden en kastanielund med tykt faldne blade, der rasler under hendes fødder?«

»Jeg havde snarere tænkt mig, det var egeskove.«

»Nej, snak, Artemis holder jagt under gule kastanier. *Sic volo, sic jubeo!*«

»Nå, skyder hun så bravt mange brølende løver?«

»Nej, hun jager hverken bjørn eller løve eller hjort eller hare. Hendes vildt, det er

mænd. Hun lokker dem til sig med sagte fløjtelyd, med kæleord og kærtegn, hun stivner dem med sine hårde øjne, hun forfærder dem med sin kolde, klare latter. Hun leger med dem som kat med mus, og hun dræber dem alle. Så ligger de døde bag skovens buske, og de hvide bær falder ned på deres blege ansigter og de røde hyben i deres blodige vunder.«

»Hm! Det er måske de kugler, hun skyder dem med?«

»Nej, de falder af, når hun løber leende bort gennem buskene.«

»Jeg synes, det er et noget farligt ideal, du har valgt dig.«

»Farligt? Å, ja. For de fleste. Men du véd nok, der er én, hun søger på Latmos.«

»Ah! — Endymion. Er du da Endymion?«

»Ja, jeg er Endymion.«

»Du!«

»Ja, naturlig! Det er jo en fantasi, kære. Og i fantasien er man altid sejrherre.«

»Javist. Men hvordan forløber så mødet på Latmos i din fantasi?«

»Det går sådan til. Når jagten er endt og stjærnerne kommer frem på himlen, så

skrider hun op på bjærget i lange, sorte klæder.«

»I sorte klæder oven i købet.«

»Ja, for så er hun Hekate.«

»Er Hekate ikke en hex, en troldkvinde, en vampyr, en bedragerske?«

»Jo, for de mange, kære, for de mange. Det er en maske, hun tager på for at skræmme dem fra sig. Men selv stiger hun da strålende op i den lund, hvor Endymion venter.«

»Det er måske også en kastanielund?«

»Nej, — det er en pinjelund — pinjer, der er sorte ved aften med store, dunkle greneflader, og mellem dem ses kun en rød luen af solen, der slukkes.«

»Jeg synes for den sags skyld gærne, du kunde lade det være graner?«

»Graner? Hvorfor det? Hvorfor netop graner?«

»Å, jeg mener blot, du kunde gærne holde dig til de hjemlige træer. Det gør altid billedet mere levende.«

»Nå, ja, hvorfor ikke. Graner er ganske fine træer. Der er så stille og blødt at gå over nålene. Lad hende så liste undselig og bange ind mellem granerne og spejde efter

ham, til han på en gang kommer farende hende i møde.«

»Aha! — Så han går hende i møde?«

»Ja, du mente måske, han skulde ligge og sove, til hun kom? Nej, sådant et fløde-skæg er Endymion ikke. Han er stærk, som hun er. Og over for ham bliver hun svag. Så forsvinder jægerindens hårdhed af blikket, det lyner ikke mere, det spotter ikke, det er bedende og blødt og inderligt og trofast. Hun, som dræber andre, kommer ydmyg til ham og ofrer ham sine røde læber, som ingen har rørt. Ham har hun ventet på, ham vil hun følge alle dage.«

»Til der kommer en anden Endymion?«

»Der kommer ingen anden Endymion!«

›Er du sikker på det?«

»Det er jeg sikker på.«

»Ja, i fantasien kan du jo sagtens, som du sagde før. Men tror du, du finder hende i virkeligheden?«

Edmund smilede atter over brillerne:

»Nej, det gør jeg sagtens ikke. Tror du?«

»Nej, det tror jeg ganske og aldeles ikke«.

»Ja, ja, — så har jeg da haft fantasien. Og nu har jeg lettet mit hjærte for den. Farvel!«

»Farvel!«

Dermed gik Edmund ud gennem lågen. Arthur sad og så' efter ham; hvor han svang sin stok, holdt hovedet højt og sang og lo. Pludselig rejste han sig og slog i bordet med knyttet hånd. Han gad græde af harme. Men da han havde stået en stund med rynkede bryn, gled skyggen af et smil over hans ansigt. Han satte sig ned, børstede cigarasken bort af sin frakke og tændte sig en frisk cigar. Så vippede han lidt på stolen. Egenlig talt morede det ham dog. Han tænkte atter over, hvad Edmund havde sagt, og fandt en fornøjelse i, at han vidste, hvad de begge vidste, men Edmund vidste ikke, hvad han vidste. Der var noget kildrende i det. Og så følte han en art stolthed over Edmunds lovsang. Den smigrede hans smag. Og der var noget befriende i at høre sine egne tanker i ord. Desuden var vejret dog alt for køligt og forfriskende, til at man kunde andet end føle sig vel til mode. Og han vippede videre med sin stol og så' på de gyldne lindeblade, der daled mod jorden ude i den lange allé.

VINDSTILLE.

Der var lige så megen luft, at den kunde ses på sejlene, men vandet bredte sig ganske blankt, det var som at glide over vinduesglas, og det blev en hel begivenhed, når båden løb mod de gamle propper og pinde, der drev om i havnen. Et par skonnerter lå fortøjede og stirrede frem med dumme forbavsede klyds, der var rindende røde af rust. De stak sprydene langt ud efter smakkerne, men båden kunde lige klare sig, og så nåede den ud af havnen.

Ned ad sundet friskede det en smule. Vinden var god, strømmen løb med, himlen var høj og bankerne lysende grønne. Morten kunde da sagtens være let til sinds, selv om han ikke havde andre grunde dertil. Det mente hans kone forøvrigt, han havde. Han

var hed i hovedet og rød i kinderne, og det var vist ikke ene af glæde over at have været til sommermarked. Havde han måske stået og blæst i en lille bliktrompet med rød mundspids hele den lange tid, mens hun sad i båden og ventede? Hun troede da nok snarere, at det var en glastrompet.

Han lo og bandede på, at han havde ikke fået det bitterste; hun kunde jo kysse ham på munden og selv smage. Så kyssede hun ham og sagde, at det smagte af rigtig ækel arrak. Men han protesterede, for det havde såmænd været en meget god kognak, og der havde været mange stjærner på flasken.

Hun sagde, at det kunde slet ikke have nyttet ham at gøre sig hellig, for da han kom med den store pose sommerpærer, så vidste hun lige paa timen, hvad klokken var slået. Det var til at stoppe munden på hende. Det var en lille rævekage til en lille gås, ikke?

Nå, hun skulde nu ikke tro, at det var kognaken, der havde gjort ham lystig. Men det gjorde godt at komme lidt til bys og se, hvordan andre mennesker tog sig ud i ansigtet. Det kunde da nok blive lovlig ensformigt sådan hver dag et og det samme — ud i bæltet

med gamle Jens, så hen til kvaserne at losse fisken, så i land og putte sig lidt mad i kæberne og så i seng og så forfra igen. Men nu idag havde han fået fingre i Mads Strandgård, og de to og et par til var da kommen ind i en sjap. Der havde de fugtet sig med en lille genstand og snakket gammelt. Mads var nyssens kommen fra Vestindien med sit fartøj. Mads var et forfærdeligt livstykke.

Han var nok en rigtig stor rod, havde hun hørt.

Så—å; ja han var måske en kende vidtløftig i land; men ombord var han et rent jærn. Han var den værste vovehals til at sejle. På den sidste rejse havde de ikke kunnet få en trævl tøj tørret, mens de lå i søen, for der stod en hel støvregn fra foren til agter, sådan sejlede de til. — Ja, det var alligevel ganske morsomt at komme på et langt dæk engang og have sejldug højt tilvejrs. Det var noget andet end at ligge og pjaske her i en damjolle. Men her var man da rigtignok fri for at rulle med hjulet de lange vagter. Og det var dog ganske rart at kunne gasse sig i dynerne hele natten igennem.

Å, det var da synd at sige, at han fik for megen søvn, sådan som han altid krøb af køjen længe før det lysnede.

Haha, hun kunde måske lide, han blev liggende noget længere, hvad?

Å, han var et fjantehovede, var han.

Nej, men alligevel: der var noget forlokkende i sådan at fare fra det ene land til det andet og hænge i, når det kneb, og lade fem være lige, når man var i havn! Stadig nye steder og nye mennesker, som man var sammen med, sålænge som de viste det bløde skind og ikke længer. Og som tiden fløj, der var slet ikke stunder til at blive gammel. Men Mads var næsten for gal; det endte nok med, han en gang gik nedenom og hjem.

Hun mente, at ukrud forgår ikke så let.

Nej, vist var det, at han havde et rent svineheld. Nu forleden var han løbet på Elefantgrunden. Men så slap han af ved et gudsensheld. Og véd du så, hvad han skrev til rederne, den gale knægt?

Nå?

Jo, så skrev han, at han aldrig havde troet, han skulde komme så fint på strå og blive ridder af elefanten. — Jo, Mads var en

vittig hund, og han kunde sagtens. Nå, men det var ligegodt ikke værd at bytte, for det var dog meget bedre, sådan som de to havde det sammen, ikke?

Hun smilede til ham, han smilede igen og kneb hende lidt i kinden.

De var efterhånden komne ud i den brede sø og drev sagte duvende hen over den dovne dønning. Den smule vind, der var bleven trykket sammen mellem sundets banker, løjede af herude, og det hjalp ikke synderlig, at Morten fløjtede og fløjtede for at kalde den til sig. Men det kunde da også være det samme. De nåede det nok; en lille luftning var der dog endnu, og så havde de altid strømmen til at hjælpe sig. Og de kedede sig aldeles ikke. Morten var kommen i snakkehjørnet; han fortalte historier om Mads og om markedet, så sang han lidt, og så fløjtede han atter efter vinden. Han havde ikke åbnet munden så meget i et helt år som her i en time, sagde hans kone, og så var han tilmed kåd og utoven og havde lyst til at nappe hende bag i armen.

Imidlertid sygnede vinden helt bort. Sejlene hang ganske flade og drev fra den ene

side til den anden efter dønningen, og skøderne vilde slet ikke sidde, før de blev sat fast med et par stik. Vandet flød døsig i lange bølger som anløbet tin. Det var hedt, men solen brændte ikke; nede i vandet drog dens skær sig som blege lysflader frem og tilbage, under hinanden, langt ned. Det blændede lidt i luften. Man havde en fornemmelse af, at usynlige skyfnug samlede sig ganske tyst og lagde et tyndt slør over himlen. Mod skovene langt inde lå soldisens blånende røg, men rugmarkerne stod som i brand. Der var så vidt og fjærnt og ensomt. Helt ovre under det andet land synedes et tysk fiskerfartøj med højt brunet storsejl og en lille hvid smakke bagi. Morten skældte ud på de forbandede tyveknægte, der gik og skrabede al fisken af søen, men han vilde forresten nok ønske, han havde sig sådan en galiot at fiske i, så skulde hun bare se ham sejle vandet tyndt. Nede mod syd drev en lang sort røgstribe over bæltet, men damperen selv var ikke mere at se. Engang kom en måge henover dem med lange træge vingeslag.

»Du har det nok træls«, råbte Morten til den, — »så, nu dukker den da også herunter for at få sveden af sig.«

Han lagde for skams skyld en åre ud og skoddede en stund med små slag, mens han holdt den ene hånd bag sig om rorpinden. Lidt efter gad han ikke mere; hun mente også, det var sært, han vilde. Det skulde gå mærkelig til, sagde han, om det ikke luftede op inden aften, og så kunde de ligeså gærne drive afsted for strømmen i ro og mag. Det syntes hun med; de havde jo ingen børn, der lå hjemme og skreg efter at få sig en tår.

Han satte sig tilrette med hånden under kinden og stirrede ned i søen. De var langt ude, men båden flød henover en banke, og vandet var så grønt og klart, at han sagtens kunde se tilbunds. Det svalede ligefrem at lade øjnene hvile dernede i de køle skygger, hvor der var så rislende rent og dybt og sort og stille. Den grønne tang strakte sig så lang den var for strømmen, og dens smalle bændler bugtede sig ganske lindt ligesom i lokkende velvære. Man kunde faa lyst til at drage klæderne af sig og springe derned og lade sig glide henover tangen, så den strøg én om bugen.

Morten kom til at tænke på, hvordan de som børn roede ud tidlig om morgenen, når

hanerne galede inde på land. Så sprang de ud fra jollen som frøer og svømmede langs med bunden. Der var grumme morsomt dernede, de brune søkløver tog sig så store og fremmede ud, og det var helt sært at røre ved deres blærede hårde blade. Og foran sig havde de altid det grønne dybe dunkle, der flød og lurede, til de blev helt bange og satte fra bunden med benene og bares op mod den spillende søflade for at trække vejret og se solen. Og så havde de ligesom regnbuefarver for øjnene, mens de lå der og pustede og holdt sig fast i jollen. Men det lokkede dem ned igen, og sådan blev de ved, lige til deres fingre var helt blå og skrumpede som en vaskerkones.

Han kunde ikke regne ud, hvordan han netop nu faldt på d e t. Men bedst som han kiggede ned i vandet, var det ligesom han kunde se en lang grøn mark. Han kendte den godt, for den lå ind i skoven etsteds derhjemme. Han kunde huske den ganske tydelig, solstrålerne sivede ud mellem træerne, græsset var så kønt og fuldt i farven og de gule lænkeblomster stod tæt og skinnede. De var så rare, de store blomster, han var vis

på, ingen guldsmed kunde gøre dem finere. Han havde altid godt kunnet lide dem; han nænnede næsten ikke at rive dem af, som de andre gjorde, for at lave kæder af de hule stængler med den hvide mælk i. Men hvorfor han nu kom i tanker om dem —!

Og på engang følte han ligesom et ubehag. Han fejlede ingenting, ikke spor, men han sad ikke længer så rart som tidligere, og der var en lille gysen i hans krop. Han mærkede den egenlig ikke; han vidste blot, den var der. Solen havde heller ikke såmeget lys som før, men luften var mere lummer. Og hans mund løb i vand, og så brændte det lidt i brystet.

Se, nu kom de gule blomster igen dukkende op af den grønne tang. Det greb ham pludselig med en syg forlængsel efter at ligge i det høje græs og ånde frit og let som i gamle dage. Hvor luften dengang var ren og liflig inde under skoven. Han kunde holde sig til der i timevis, selv om han var ganske alene, ligetil græsset blev vådt af dugg og hans sult drev ham hjem. Gennem de lange strå kiggede han ud over vandet, hvor damperne løb med pumpende maskinslag, og de store skonnerter lå med gule sejl i aftensolen. Han kunde

ikke bare sig for at le, da han kom til at huske alle de historier, han havde ligget og hittet på og hedet sit hovede med. Hvordan var det nu? Jo, han vilde have sig en vældig tremaster og sejle langt ud i verden til de varme lande, hvor de sorte negere og de gule kinesere boede og skovene var af palmer med en dusk i toppen. Og han vilde have en rød uniform og en trekantet hat med guldtresser, og udenfor hans kahyt skulde der stå to mand og blæse trompet, når han gik på dækket. Så vilde han sejle langt hen, hvor ingen anden havde været; der var ikke det skib på søen, som skulde sejle voveligere end hans. Og alle de ting, han vilde bringe med hjem, guldklumper som kampesten og græskar, der var meget sødere end appelsiner, og abekatte og røde silkekjoler.

Dem skulde prinsessen have. For han havde sig også en prinsesse, eller måske var hun baronesse; hun sad hjemme og ventede ham. Hun var en høj spæd én, hvid og fin i ansigtet og ganske tynd om livet. Hendes hår skulde være lyst og løst og meget blødere end fløjel, og hendes klæder skulde dufte som røde roser. Han tænkte sig, hun så' ud som klørdame på kortene hjemme, men bare meget

mere dejlig. Når han så kom tilbage fra sine rejser, bar han silkekjolerne og abekattene og alt det andet ind i hendes stue og tog hendes små bløde hænder i sine, der var bleven hårde og brune som hans faders. Så sagde han, at det var hendes altsammen. Og så kyssede hun ham.

Jovist, nu lå han her og drev i sin damjolle. Det var en anden sejlads. Og prinsessen med det hvide ansigt og de lyse hår! Han skævede til siden og så' sin kones ansigt spejle sig i vandet, underlig fordrejet, mest som røde og sorte farver, der flød ud og ind og lavede nogle urolige og forstyrrede træk, ingen mennesker nogensinde havde båret.

Hun lå på knæ i båden med armene på lønningen og spiste pærer. Posen havde hun stillet ved siden af sig, så hun nemt kunde nå' den, og hvert øjeblik jog hun hånden ned og fiskede én op. Det gik i en svær fart, engang imellem måtte hun standse lidt for at få vejret, men huggede strax i sig igen, til vandet stod hende i øjnene, slugte frugten i store mundfulde og spyttede kærnehuset ned i vandet. Morten sagde ingenting, men han led det ikke. Han syntes, hun åd ligere en gris end

et menneske. Og så var hun så bovnende rund og rød og brun at se på, næsten formeget af det gode. Hun var en rigtig rar og rask kone, det var synd at sige andet, men lige for tiden brød han sig slet ikke om at røre hende. Det var sært; før var han lige ved at være gal efter hende. Nu var det ham næsten ækelt at vende sine øjne mod hende, men samtidig havde han endda en ond lyst til rigtig at se hende efter for at finde fejl. Det var, ligesom hun var bleven en hel anden fra før.

Han sad og så' til hende i smug. Hun begyndte at ældes, syntes han. Der var kommet nogle rynker i øjenkrogene, og kinderne posede forneden. Og brysterne begyndte at hænge, og hun var bleven svært bred og fed over ryggen. Om nogle år var hun nok en lasket og svedig kælling. Og han blev først tre og tredive til fastelavn. Han syntes ligefrem, det var synd og skam for ham selv, det. Hans tanke skød sig ind i fremtiden og han så' sig stadig leve sammen med hende, smedet til hende, og jo ældre hun blev, des hidsigere hængte hun ved ham.

Det var lige til at tage vejret fra én; han stod

på grund og sandede til og rådnede op, kom ikke ud, blev en stiv stakkel med en klods om benet som en gammel gase. Og imens kilede andre verden rundt og stod aldrig stille. Nu var det også tiden; det var pinende galt at blive liggende hjemme; nu var han ung og førlig; nu kunde han bryde af og tage hyre til de store have og fremmede lande, hvor der var noget at tjene. Om et par år, så var det for sent. Nu skulde han tage lejligheden ved hårene og gøre alvor af det. Hvad kunde han drive det til ved at pjatte med en jolle i denne her rendesten? Sælge et par snese rødspætter i ny og næ til en Kielerkvase!

Hæ, — vind og vås! Han havde jo klodsen om benet, og selv om snoren blev ligeså lang som herfra og til Kalifornien, så vilde han altid mærke, at den var der og holdt igen. Vilde man engang vove noget og lade stå til, så lå det altid bag i hovedet og lurede, at man skulde jo tage sig ivare og være forsigtig for kone og børn — nåja, børn havde han gudskelov ingen af. Det manglede bare! Så havde han da først været rigtig i vinden. Eller måske var det just dem, han trængte til. Men så fik han ingen. Det duede hun

ikke til engang. — Så, nu troede han sågu hun var ved at falde isøvn. Ja, sov du kuns, min tøs; pas på du ikke vækker dig selv, når du snorker.

Hun sov imidlertid ikke; hun grundede over et eller andet og missede med øjnene.

»Du«, sagde hun omsider, »er det sandt, hvad de fortæller om Mads Strandgård, at han og et par andre skippere ovre i Newcastle havde fået nogle fruentimmer ombord og ladet dem danse nøgne for sig?«

Han blev rød i hovedet. Det var ikke andet end som noget sludder og vrøvl, sagde han mut. Forresten kunde det godt ligne Mads, tænkte han. Mads havde været med til meget i sine dage, og han var ikke bange for at lade pengene stryge. Igrunden kunde det også være ganske rart at prøve lidt af alt. Egenlig talt var det hestedumt at gå hen og gifte sig så tidlig. Det kunde være tidsnok, når man begyndte at blive slatten i knæerne og grå i skægget. Mens man var ung, skulde man tage den fornøjelse, man kunde få. Det sure fik man nok af i livet. Og når først alderen lod sig mærke, så brød pigerne sig pokker om én. I de unge år behøvede man

bare at brede armene ud, så kom de farende af sig selv. Da han fór på fremmede lande, var han et skikkeligt fjols, som ikke vidste, hvad der var hvad. Nu skulde han bare komme til og få en lejlighed, så vilde han ikke sådan lade den gå fra sig. Så vilde han tage alle dem, han kunde få fingre i, både de hvide og de brune og de gule og de sorte, for de sorte var de allerlystigste, sagde Mads. Og stadig nye, stadig på en frisk. Dette her blev bare til sejg og lummer vane ...

Men se sådannoget sad hun og spekulerede på, det kunde hun lide; det kildrede hende at få den slags historier at rende med. De sagde, at hendes rigtige bedstefader var en af Spaniolerne, der havde været heroppe; og han troede nok, der var noget i det, for han syntes også, hun havde lidt af det spanske i sig. Og det kunde jo være ganske godt til sine tider, men til stadighed blev man dog ked af det, især nu, hun begyndte at blive ældre. Men det morede hende også at snakke om andre, havde han mærket; hun havde en hvas tunge; det kunde sommetider være ganske grinagtigt, men den plejer at blive skarpere med årene. — Det var også det djævelens ved at leve. Alt det, der var

rart, gik sin vej, men det, der var ondt, blev bare meget værre. Det var da også til at blive ked af. Fanden han inderlig annamme det hele!

Han sad igen en stund og så' ned i vandet Her var dybere end før og mørkere, men han kunde endnu lige skælne tangens bølgen. Den var uroligere nu, den vred sig i det; den vilde måske også gærne være fri. Søen, den var fri; den kunde fare, hvorhen den lystede, ingen vilde falde på at give den klods om benet. Selv nu, da den lod så rolig, pilede den afsted efter det åbne hav. Han syntes, vandet hånede ham, fordi han blev siddende fast som en østers i det lille hvide hus oppe ad kysten. Se, hvor det snurrede og ilkede og rakte tunge ad ham dernede fra!

»Det er noget underlig noget at se ned i«, sagde hans kone idetsamme. »En bliver så løjerlig tung i sit hovede og får sådan lyst til at smutte derned og sove.«

Han så' hen til hende. Hun lænede sig stadig udenfor og hvilede begge sine arme på lønningen.

Lige på engang fik han den tanke, at det igrunden var ganske nemt at stikke sine hænder ind under hendes fødder, som hun

lå der, og løfte hende op, så hun slog en kolbøtte ud i vandet. Hun var ikke tungere, end at han godt kunde svinge hende rundt; og så kunde han tage rorpinden og trykke hende ned med.

Det var et rent tosseri; han mente naturligvis ingenting med det, og var ligeved at hælde sig bagover bort fra det. Men da han engang havde fået tanken, fandt han en vis morskab i at gå den igennem. Han kunde navnlig ikke komme fra, at det var så grulig nemt at gøre. Der var ikke en kat, der kunde se, hvad de tog sig for her; han kunde sagtens vippe hende ud, og han kunde holde hende nede som slet ingenting, og så var det forbi som en snus. Og så var han så fri som en fisk og kunde stikke af ud i den vide verden. Så havde han sparket klodsen af benet. Det var så overordenlig let. Og ingen kunde ane noget ondt om ham. Der faldt så mange i vandet, og så et kvindemenneske, der ikke kunde svømme; det hørtes da også tit, at nogen fik krampe og gik lige tilbunds med det samme, og strømmen førte dem væk. Og hvem vilde have nogensomhelst mistanke til ham? De havde altid levet godt sammen. Og

det var da rimeligt, at han så tog på langfart, når han var bleven ene. Og selv om de fik mistanke til ham, så skulde han nok holde sig stiv, for de kunde ikke bevise ham noget over. Det kunde gå så glat som fod i hose. Det kom bare an på at være gesvindt, så hun ikke fik fat i noget; så var det jo ellers lige så nemt som at vende en pandekage. Og der sad da ingen søm der, som hendes kjole kunde få fat i? Det kom ene og alene an på, at han var rolig og tog sine kræfter sammen; så stak han sin hånd ind under benene på hende og så rundt med hende!

Det vilde da sige: han måtte have hånden ind ovenover knæerne; ellers kunde hun bøje benene og så skrænsede hånden af. Det kom bare an på et eneste øjeblik; var hun først derude, kunde han gøre, hvad det skulde være. For så vilde han være bange for at gå tilbage, men indtil det var så vidt, vilde han være bange for at gå frem. Men det var netop det, han ikke måtte være; det skulde gå med et ryk! Å, forbandet vrøvl og sludder! Men det var nu så rent rasende nemt, der kunde ikke være den mindste smule fare ved det; det var ligeså nemt som at spytte i stranden;

bare hånden ind under knæet, så godt fodfæste, så op og vupti! Og så hånden i håret og ned! Det gjaldt blot om, at hun ikke anede ondt forinden, men det var nemt nok; ganske langsomt op ad strømpen, hånden ind under knæet, så godt fodfæste og vupti! —

Rent uden at vide det bøjede han sig frem og tog om hendes ankel og gav sig til at famle op ad hendes blå uldstrømpe.

»Er du nu kåd igen, din tossede knægt!« sagde hun.

Han trak hånden til sig så hastig, som om han havde rørt ved en hed kakkelovn.

»Du må godt«, mumlede hun lidt efter og vendte sig om og lo til ham. Hun havde mistet to af sine fortænder. Han syntes, det havde han aldrig før set. Hun var hed i kinden og panden, så' han, læberne var dunkelrøde, øjenlågene sænkede sig og øjnene blev smalle og våde under de tykke bryn. Hendes hår løsnedes, da hun vendte sig mod ham, og faldt nedover ryggen.

Han stirrede stift på hende. Et øjeblik drog der et pust af attrå igennem ham, men det druknede strax i en storm af væmmelse. Hvor var hun dog led og modbydelig, som

hun lå der og lokkede! Det ligefrem tog ham i nakken; han stemmede sin højre hånd mod lønningen, stak den venstre ind under hendes ben og skubbede den op mod hendes knæ. Hun vendte ansigtet bort og lo og løftede sig lidt i knæerne, at han kunde komme frem. Han bed tænderne sammen og ledte med sin fod efter støtte.

Der drev dunkle orme for hans syn; han lagde mærke til, hvor hendes hår var sort og tykt og stridt som en hestehale. Og han fik en pludselig øde og udhulet fornemmelse; han mindedes i et nu, at han havde haft lignende følelser, når han som barn havde gjort noget galt og han kun kunde klare sig ved en standhaftig løgn. Der var ikke andet for end at trodse det igennem! Men han var hel tom i hovedet og rystede på hænderne — —

Idetsamme gled han ud; sejlene smældede over hans hoved og båden krængede, så vandet stod ind over dens side. Hans kone skreg og kastede sig bagover; han selv tumlede ned i bunden af jollen og stak den højre arm ud i vandet til albuen. Det susede over ham, han følte det koldt om kinderne; smakkerne stod bak; der kom blæst. Han smed sig over

i den anden side og slog storskødet los, famlede hastig ved fokkeskødet, til han fik firet af og krøb op på agterpligten dybt åndende. De to ægtefolk sad et øjeblik og så' forvirrede på hinanden; så strøg han sig over ansigtet, som om han nys var vågnet.

Nu mindedes han godt, at han for lidt siden havde hørt det klukke udenbords, men den gang var han ikke bleven sig det bevidst. Han havde heller ikke lagt mærke til, at det dæmrede og blev dunkelt i vejret. Han var ganske svedig i panden. Var han da bindegal før? Det var ligesom han havde krænget et andet menneske af sig nu. Var det da selve den onde, der var faret i ham? Han kendte sig ikke selv! Men nu var det forbi. Han så' sig om.

Hen under himlen drog en vældig sky lavt frem over vandet. Bred og tyk og tottet som et sort uldent uhyre yderst og dunkelblå ét i ét langt ind over land. Skovene stod i grånende tåge, kornmarkerne lyste svovlgule og spejlede sig i vandet. Søen var ængstelig blank nærved; det voldsomme vindstød var længst faret hen, men over søfladen strøg kulsorte kast i rasende kapløb, de bredte sig

til vifter og hastede ud som skyens mørkere skygge. Men bag dem skinnede små hvide bråd i tusindvis. Den tyske fiskerskude havde bjærget sin lille smakke og lå svært over for et rebet storsejl. Over den blå sky bredtes et lyn og sluktes.

I et nu var Morten på benene. »Tag roret, min pige!« råbte han og løb hen til stormasten, mens hun sprang bagud som en boldt. Han rev sprydstagen af smakken og bælsede sejlet til sig. Inden han havde surret det sammen, krængede båden allerede for de første hårde kast, og forsejlet piskede med skødet langt ude i vandet. Han arbejdede sig ud ad liet med hænderne og fik fat i det våde tov, men han nåede ikke at skære det i blokken, før vejret kom så voldsomt, at han måtte klamre sig til stormasten med det ene ben for at kunne holde igen. Han havde skødet fat med begge hænder, og det var næppe han ævnede at holde det. »Lad falde! lad falde!« råbte han. Hun tog roret op og båden sprang som en jagthund i vandet for vinden.

Rundt om dem åbnede søen på en gang sine hundrede gab, hvide frådebræmme stod

ud fra stævnen, sloges med de toppede bråd og slugtes. Søerne løb med, over dem strøg sorte strittende ilinger, vinden rev bølgekammene itu, og vandet røg som aske. Men snart blev det så mørkt, at de kun kunde skimte de hvide brydninger, en sort nat lagde sig over dem splittet af brede lyn og sitrende ildstager, der lysnede ud over en fremmed verden af blege kogende flammer og hvirvlende sorte svælg. Fra den brandrøde himmel drønede den bragende torden, så den døvede bølgerne, der brølede bag dem og skred og skar tænder ved deres side.

Vandet fløj ind over Morten og raslede som småsten på sejlet, og regnen piskede ned. Han ænsede det ikke. Han havde fået skødet snoet om sin ene hånd. Det sled sig ind i kødet, han følte det ikke. Han stemmede benet mod rælingen og brystet mod stormasten og stirrede bagud over sin skulder for at se sin kones ansigt i lyset af lynene. Hun bed tænderne sammen og så' frem med store mørke øjne. Men hun holdt fast om roret, og hun smilede til ham.

Omsider drev bygen over; det blev ved at blæse frisk, og regnen faldt tæt, men dagen

kom atter frem, og de kunde gå i vinden. Han fik sat reb i sejlene, øste det værste vand ud og tog selv styret. Hun satte sig på hug foran ham. Lynene lyste stadig for dem, og tordenen buldrede over dem og bølgerne brød. Men de styrede trøstig frem mod det lille hvide hus ved kysten, hvor de høje popler stod. Han klappede hendes ansigt med sin våde hånd, og hun strøg ham sagte over knæet. Ingen af dem sagde noget, men stundum så' de hinanden ind i øjnene, og hun smilte.

Da de var komne hjem og havde fået damjollen fortøjet, standsede de lidt oppe på skrænten, hvor poplerne svingede i vinden og rystede store tunge dråber ned på den våde vej.

Morten vendte sig og så langt ud over havet. Han blev pludselig helt ræd og kom til at ryste.

»Det gik endda bedre, end vi kunde vente,« sagde han. »Sikken den sorte sø råber efter os. Lad os gå væk, du; jeg kan ikke lide at høre det. Jeg er bleven angst for det.«

»Å, jeg er aldrig bange, når jeg sejler med dig,« lo hun og rystede vandet af sine skørter.

SIESTA.

De var kendinger fra studentertiden, men havde ikke talt sammen i flere år, da de tilfældig mødtes paa en kafé dagen før juleaften. Nyby plejede at søge der for at læse aviser, inden han gik paa kontoret, Sten var derimod en sjælden kafégæst. Det var også en ren skæbnens tilskikkelse, at han kom der nu, men hans svigermoder var ikke rask, og hun var jo en gammel kone, og så var hans hustru og børnene rejst over til hende for at blive der i julen. Han selv skulde egenlig også derover, men han havde travlt på sin tømmerplads, og han holdt nu engang ikke af, at andre skulde styre og ordne det derude. — De var komne i snak om gamle dage og fordums venner, og da de skiltes, indbød Nyby Sten til at spise hos sig juleaften. —

Efter middagen gik de ind i Nybys studereværelse. Sten blev anbragt i en dyb, blød lænestol, Nyby bragte ham puder og skammel, for at han kunde hvile behageligere; husholdersken kom med kaffe og hentede cigarkasserne. Sten valgte sig en stærk cigar. Så dasede de og nød kaffen i små drag. Nyby vippede ganske lidt i gyngestolen og lod øjnene følge de blå ringe, han sendte til vejrs, Sten røg stærkt og pustede store røgskyer fra sig.

»De ryger lette cigarer?« spurgte han.

»Ja, dem tåler jeg bedst.«

»Jeg siger: helst en stærk. Især når jeg har spist godt. — — Hun er rigtig flink til at lave mad, Deres kvindemenneske derinde.«

»Jeg er rigtig tilfreds med hende. Hun generer mig ikke.«

»De brænder bøgebrænde, synes jeg. Ja, det lugter også rart. Men jeg synes altid, man har en fornemmelse af, at det bider én i øjnene. De har det for resten pokkers net her, Nyby. Alle disse gamle solide møbler med de lige linjer. De passer så godt til Deres mange bøger og billeder. De har ingen rigtige malerier, synes jeg?«

»Nej, jeg holder mest af sort på hvidt. Farverne generer mig. De binder fantasien, forekommer det mig.«

»Arbejder De ikke ved lampelys?« spurgte Sten og lod sine små spillende øjne dvæle ved de to store broncestager med svære lys, som stod på skrivebordet og oplyste værelset.

»Jo, men når jeg hviler mig, holder jeg mest af denne belysning. Der er noget eget fortryllende ved den. Mørket jages ikke bort, men det får et mystisk liv; der er noget forjættende over sådant et halvlys, og når det træffer de forgyldte lister i loftet eller billedrammerne eller bogryggene, så gløder det så henrivende, som om forjættelsen skulde til at opfyldes.«

»Ja, jeg foretrækker dog gas, til vi kan få elektrisk lys. Jeg synes såmænd, vi har halvmørke nok i disse grå Decemberdage. Jeg vil helst have hver smule mørke pillet ud af hver eneste krog.«

»Det forundrer mig ikke. Det er et rent tilfælde nu om stunder, hvis man opdager, hvor bedårende denne belysning er. Man må helst gå til gamle billeder for at finde det.«

»Hvad går De igrunden og tager Dem for her ude i denne afkrog af verden, Nyby? Man ser Dem aldrig i teatret eller nogen steder. Jeg tror ikke, De kommer til nogen, eller nogen til Dem. Sidder De ganske muttersene her ude og kukkelurer?«

»Sådan omtrent.«

»Men hvad tager De Dem da for?«

»Å, jeg læser i mine bøger og ser på mine billeder, og en gang imellem kommer der en gammel filolog, som jeg taler om literatur med.«

»Gud, sikken et leben! hvor kan De holde det ud?«

»Tror De, det er så slemt?«

»Ja, jeg er da glad, at det ikke er mig. Ser De, jeg lever på en helt anden måde. Jeg har en god forretning, fuldt op at passe hele dagen, spekulerer og handler, tjener mange penge og bruger mange penge, slider hårdt og morer mig, er glad, når jeg om morgenen går på pladsen og glad, når jeg skal hjem om aftenen, for jeg véd, der ligger et par små ansigter mod ruden og kigger efter mig. De kan tro, det er rart at have sin hyggelige rede, hvor der er bløde småhænder

til at hilse én velkommen og muntre barnestemmer bag døren. Og jeg følger ganske godt med i tiden. Jeg læser den ny literatur, går tit til koncerter og i teatrene, ser mange folk hos mig og kommer meget ud mellem folk. Det er en fornøjelse, kan De tro, sådan at leve med. Det skulde De lægge Dem efter, far min!«

Han strøg sig tilfreds ned ad det tynde, mørke skæg, der lå hen over brystet, og hans brede pande lyste gennem tobakstågen.

Nyby sad og gyngede og så' på ham. »Javist må det være en fornøjelse at være så virksom og optaget. Så har man ikke tid til den sorgens gærning at tænke. Så får man ikke fred til at høre ensomhedens stemme, der er så trøstesløs og så mægtig. Og stadig at optage nyt og have en hustru, der er ens andet jeg, som kan dele ens gærning og foregribe ens tanke — det må ganske vist være behageligt.«

»Ja, min kone er flink — især i det huslige. Hun opdrager sine børn brillant. Dejlige unger, kan De tro. Ja undskyld min faderstolthed. Men hun er noget gammeldags i sin smag. Hun følger ikke rigtig med tiden.

Vi har disputeret en hel del om det. Men det er forresten snart længe siden. Og hun har såmænd også så meget at tage sig til. Fem børn, ser De, det er ikke så lidt.«

Nyby lod sin lange, hvide hånd glide over sit sorte, hængende overskæg og smilede svagt.

»Jeg må tilstå, at jeg ligesom Deres ærede frue er noget tilbage i tiden. Den interesserer mig ikke synderlig. Når jeg har passet mit kontor og læst et par aviser, så mener jeg, at jeg har givet tiden, hvad tidens er. Når jeg kommer hjem, lukker jeg min dør for den og dens aviser og skrig og skrål og søger tilbage til fortiden, hvor der er godt at være.«

Sten trak paa skuldrene.

»Ja, hver har sin smag,« blev Nyby ved, «men det er ikke uden glæde at dyrke de store digtere og filosofer og studere de svundne tiders historie. Det forfiner ens tanke, det giver videre syn og dybere forstand på livets gang. Jeg drager deres sødme eller deres styrke af dem, og finder fornøjelse selv ved mangen en tør gammel bog, fordi der er knyttet særlige skæbner til den. Der pibler måske røde dråber ud af den, eller den bærer en parfume af bål og brand. Der kan stå

en så liflig duft af menneskeblod ud af de gamle bøger.«

»Jeg kunde forstå, om De gav Dem af med vor egen tids historie.«

»Nej tak. Den er jo ikke registreret. Man har jo ingen oversigt over den. Og den er så lidet lystelig, at den vilde føre til fortvivlelse, om man virkelig for alvor afvejede dens udsigter. Nej, den lukker jeg min dør for allerførst.«

»Jamen læser De da ikke de udmærkede moderne forfattere?«

»Jeg har ikke den fornøjelse at kende de udmærkede moderne forfattere. Der findes naturligvis nok nogle. De med Deres jærnflid kan vel også få lejlighed til at skille guldet fra sandet. Men jeg er noget magelig af mig, skal jeg sige Dem. Jeg holder mig heller til de gamle, der er sigtede.«

»Jamen de moderne forfattere er da de eneste, vi virkelig kan forstå. De andre taler dog altid et fremmed og forældet sprog.«

»Det er nu så sin egen sag med denne forældelse. Det går med bøger som med koraller. Naar de dyr, der byggede dem, er borte, så står koralstokken tilbage med en ny og

uforgængelig skønhed. Det er en metamorfose, der foregår. Og jeg må tilstå, jeg holder mere af det ny, der fremkommer, end af de bløddyr, der oprindelig bredte sig paa stedet. De havde måske stærkere farver, men de forgik. Og jeg tror, at de fleste af disse bløddyr ikke efterlader sig koraller.«

»Huha! jeg kommer til at fryse, naar jeg tænker på, hvor ene De har det.«

»Sig mig: kender De Hobbes?«

»Jeg har en lille erindring om at have hørt hans navn. Hvad er der med ham?«

»Jo, ser De, da han var gammel, sad han den meste tid på sit værelse, spiste alene, og sad og blæste store tobaksskyer ud over sine papirer og tænkte. Han var ikke gift, han havde kun sin pibe og sin hjærne til omgang, og han var lykkelig.«

»Jeg synes lige godt, det må have været forbandet kedeligt.«

»Å, det er ikke så kedeligt at være sammen med verdens største ånder.«

»De er jo døde.«

»Tror De? . . . Ganske vist, jeg har ikke den nydelse at høre skuespiller Hansen deklamere stykker, der står på marken i dag og i

morgen kastes i ovnen. Jeg har ikke den fornøjelse at høre general Pedersen holde saglige krigsvidenskabelige foredrag eller pastor Madsen filosofere over verdens nød og elendighed ved desserten. Men jeg tror, jeg kan undvære det. Jeg slår op i mine bøger, og af deres blade lyder Platons klare kunstnertale og Aiskylos' ørnevers og Thukydides' bitre fynd. Og jeg spørger: hvor er det største liv? I dhrr. Hansen, Pedersen og Madsens ord, som ikke en sjæl mindes den dag i morgen? Eller i de gamle bøger, hvor fortidens ånder har nedlagt deres dybeste tanker, deres sjæls helligste længsel mod kundskab og lykke? Og jeg tror, der er mest liv i de sidste.«

»Jamen det er ikke det virkelige liv, det er et skyggeliv.«

»Jo, det er netop det virkelige liv, ikke livets skal, men livets kærne.«

»Men det er ikke levende hænder at tage, ikke varme kinder at føle! . . . Er livets blomster ikke tusinde gange bedre end livets essens?«

»De visner så hurtig!«

»Men de dufter så sødt!«

»Men ikke helt rent. Man må tage

blad og stængel med og roden, der står i den smudsige jord.«

»Véd De hvad, Nyby, De skulde have giftet Dem, så var De nok kommen på andre tanker.«

»Monstro. Jeg har dog haft lejlighed til at se adskillige ægteskaber, og jeg vil ikke sige, det lokkede. I førstningen, ja så er det jubel og glæde, men når bohavet begynder at slides, så er glæden bleven mat. Så ældes de unge legemer, bliver benede eller flyder ud i fedt, de særegenheder, der en gang var en ynde mere, bliver ulidelige karikaturer, og slidet i huset standser åndsudviklingen, de bliver forkrøblede sextenårs i viden og halvhundredårs af legem. Er det dog ikke et modbydeligt misforhold? Og så lever de to sammen i sløv vane, kender hinanden til de urørligste detaljer, sidder ved siden af hinanden med døde sjæle. Og alle de skuffelser, når forelskelsens illuderende hede kølnes. Det, der syntes fordulgt vid, åbenbarer sig som behændig tomhed, og det, der drømtes om sjælenes samliv — for hvem har ikke, da han var ung, drømt om et liv med en kvinde, der kunde højne dem begge til finere følelser

og tankens adel, hver dag et trin op til et rigere liv, hver dag en ruhed slebet af sjælen — og så vågner man op tom og træt, led i sin bedste sjæl, bundet af vane og alt, hvad der er lavt. Man havde bygget sig et bo for livet, men det var kun en løvhytte, og bladene visnede, og man sad på den bare mark. Er det ikke så rigtigt, at ægteskab og død gør livet goldt? Er ægteskabet da ikke i sig selv en art død, men blot des forfærdeligere, fordi det skulde have bragt livet større fylde.«

»Ja, man drømmer så meget, mens man er ung.«

»Og når så drømmen ikke virkeliggøres?«

»Å, så slår man af på det, når man bliver ældre.«

»Og føler man sig så tilfreds? Er man lykkelig?«

»Ja — så tager man det mere praktisk, så bliver man nøjsom, ser De.«

»Javel — kan man ikke flyve, så kryber man langs jorden. Men det er det, jeg ikke vil gøre. Jeg kan flyve mellem ånder, der har faret århundreder, men ikke ældes og ikke svækkes. Og kan jeg ikke flyve selvanden, så heller alene end at gå i åg på jorden.«

»Og så er Deres liv dog ikke nær så lykkeligt som vort.«

»Ja, hvor kan De nu egenlig vide det!«

»Bedre end De kan dømme om ægtefolks liv, skulde jeg dog mene.«

»Véd De da noget, der kan højne det ud over tid og ælde og vane?«

»Ja, jeg véd!«

Nyby rejste sig halvt op og vendte sit skarpe åsyn forskende mod Sten.

»Det var meget! Hvad er det? Det gad jeg vidst!«

»Jo — børnene.«

Nyby satte sig atter ned og sugede på sin kolde cigar.

»Å, børnene, de er jo helt udenfor. Børnene, sådan små unger med al deres ufærdige menneskelighed og halve dyriskhed. Sådan nogen, der ikke kan tænke, men blot har abens ævne til at efterligne. De med deres skrig og fedteri og barnestueodeur.«

»Ja, De snakker som De har forstand til — undskyld! Alt det er ingenting, forsikrer jeg Dem. Se, jeg behøver blot at holde mig til mig selv. Selvfølgelig er der ubehageligheder ved små børn — men hvad så? Når

man så har den fornøjelse at se dem voxe og trives, hvordan de får magt over de kejtede lemmer og tungen på gled, så lærenemme de er. Det er et helt forår, man føler. Man synes, at det, der har kostet én selv år at lære, det får de ind i et øjeblik. Og så har man jo også sin egen erfaring, så man kan rydde vej for dem og gøre det jævnt, hvor man selv havde det knudret. De skulde vide, hvad det er at se sig selv komme frem igen i sådan små udgaver, men bare meget renere og meget bedre. Det er en lykke, så man næppe har rum til sit eget hjærte. Og så ansvarsfølelsen — at man véd, det for en stor del afhænger af én selv, om de skal voxe frem til at blive gode og dygtige. Og den tillid, de viser deres fader. Man bliver selv meget bed re menneske, når man véd, at sådan et lille væsen stoler fuldt og fast på én. Det er som en hel ny samvittighed, man får. Og så alt det, der bliver at spekulere på; hvad der kan glæde dem, og hvad der kan gavne dem. Jo, det er en rigdom, det er en lykke, min far, ha ha! Gennem mine børn ejer jeg hele fremtiden. De med Deres store digtere og filosofer kommer dog aldrig videre, end

De er. Men mine børn kan frembringe noget ganske nyt og noget meget større. De har så mange muligheder.«

»Ja, men ikke så mange sandsynligheder.«

»Det er også lige meget. Så har de selv så meget liv. De skulde se dem sidde og le med deres blanke øjne mod solens lys og klappe i de små hænder mod træernes grønne blade. De lever, og ikke bare med en træt klump langt inde i hjærnen, men med deres fingre og fødder og øjne og munde, og de vil med tiden frembringe andre til samme følelse af liv. Det er det evige liv for mig. Når De dør, så dør alle Deres fine tanker. Men når jeg dør, så lever jeg igen i mine børn.«

»Ja undskyld, men det er dog nærmest en frase. De lever nu i glæden over Deres børn. Jeg lever i glæden over mine bøger. Når jeg dør, så er min glæde død, men bøgerne kan De være vis på lever, så længe slægten er til. Når De dør, så er også Deres glæde død, Deres efterkommere lever deres eget liv, og om nogle år er De glemt.«

»Selv lige mod lige er min lykke højere end Deres. Jeg har jo dog også læst bøger og haft fornøjelse af dem. Men De har aldrig

følt, hvad det vil sige, at en lille én, der er mit eget kød og blod, kommer op på mit skød og lægger sine små, levende arme blødt om min hals.«

»Jeg mener dog, der er dybere lykke i at stige op på åndens højeste tinder, hvor luften er renest og udsigten videst over liv og død.«

»Det er dog bare en egoistisk glæde. Det er ikke som at give sig hen for andre, at sætte livet helt ind for andre. Det er lykken!«

»For andre! for andre! Det er den stadige undskyldning, når ens liv er standset i væxten. Så længe man har noget at leve for i sig selv, så lever man på det. For andre! Det er bare en selvopholdelsesdriftens hallucination. Når man selv har spillet fallit, så handler man under sønnens firma.«

»Ja, og så tjener man sig måske netop en formue.«

»Som sønnen bruger!«

»Ja lad ham det! Det er netop den bedste brug.«

»Jamen hvorfor bruger man den ikke selv? Har man ikke sit eget åndelige behov? Hvor-

for tager man brødet fra sig selv eller sin hustru og giver det til andre? Hvorfor sletter man sig selv helt ud?«

»Kære De, det er den største glæde for en fader. De aner ikke, hvor forældrekærligheden er stærk. Den er meget dybere og varigere og renere end kærligheden mellem mand og kvinde.«

»Jamen, det er jo netop det sørgelige ved det.«

»Det tænker forældre ikke på.«

»Mon ikke? Se nu konen f. ex., der har alt slidet med børnene, stadig har dem om sig og ikke kan ånde, for de tager luften fra hende. Mon det ikke kunde tænkes, at der steg en kvælende fornemmelse op i hende, en følelse af, at hun forurettedes for sit eget personlige liv ved dem?«

»Ja, man må jo tage den almindelige tilstand. Der er nok dem, der kan have sådanne anfægtelser. Mismodige timer har vi alle. Det er bare træthed, har jeg mange gange sagt til min kone. Sov på det, så går det over, siger jeg til hende.«

»Hm! Går det så over?«

»Ja naturlig, det går altid over. Jeg tror

ikke, jeg selv har kendt den slags fornemmelser. For mig er det en livsbetingelse at skrabe penge sammen, for at mine børn kan være sunde og velklædte og pæne og lydige børn. Nej, De har det meget rart her, og jeg kan nok sætte mig ind i, at De kan have megen fornøjelse af Deres bøger og billeder. De kan nå' en meget finere dannelse end jeg; men jeg bytter dog ikke med Dem. De skulde bare ane, hvad glæde det er for mig at sidde hjemme om eftermiddagen med ungerne. Så leger jeg med dem. Så har jeg hele denne kreds af gule purrhoveder om mig. Og som deres øjne lyser. Og så ler de så hjærtelig, så lyst og lykkelig, det er den dejligste musik, jeg kan høre. Ved aftensbordet glemmer jeg tit at spise for at se på de små begærlige munde og de buttede fingre, der holder om mælkekopperne. Og om aftenen, når vi er ene hjemme og jeg læser mine aviser eller bøgerne i tasken og min kone sidder og ser deres tøj efter, lister jeg mig tit ind i barnekamret for at høre dem drage ånde og se dem ligge varme og med halvåbne læber i de små senge. Og så synes jeg, at bogen eller avisen er bleven dobbelt så morsom, når jeg atter får den fat.

De velsignede rollinger! De skulde vide, hvor jeg længes efter at få dem hjem igen. —

Nå, men nu må jeg nok gå. Klokken er mange, og jeg skal have skrevet et par ord til at fornøje putterne med. Så skal De have tak for i dag.«

Da Nyby havde fulgt sin gæst ud, lod han en lampe bringe ind og lukkede vinduerne op, for at tobaksrøgen kunde trække bort. Så gik han længe op og ned ad gulvet, rank og sirlig — han havde i sin ungdom været på et godskontor, og der var bleven hængende noget vist greveligt ved ham siden — og tænkte over, hvorfor han egenlig havde budt Sten ud til sig. Var det et rent løst indfald, eller var det blot nysgærrighed, eller vilde han føle sin overlegenhed? Vilde han betrygge sig selv? Begyndte han at tvivle om sit liv og søgte trøst ved at se, hvor den anden stod lavere? Og hvad havde han nået? Hans medbejler flygtede ind i egne, hvor han ikke kunde følge. Men hun sad tilbage at hovere over, — hvis han gad. Ak, de klare, brune øjne, der var så forskende dybe og så begejstret alvorlige! Nu blev de trætte over børnetøj.

Omsider brød han af, lukkede vinduerne og satte sig til at læse »*Il principe*« for at klare sine tanker. Noget efter lænede han sig tilbage i stolen, foldede armene over brystet og lukkede sine øjne. »Den barnefader!« sagde han. »Den skjoldlus! — — Det burde have været anderledes! Jeg tror, jeg kunde have nået videre! Der lå måske lykken netop og ventede os begge, den fulde lykke for dig og mig. Og nu er det tabt og goldt og forsent. Å, hvor det er bittert at tænke på! *Mais tu l'as voulu, ma chère!*«

KULING.

Det hed sig på mønstringslisten, at Erik var jungmand, men meningen var nærmest, at han blot skulde prøve søen og helst blive ked af den. Skipperen var en ven af hans fader og havde lovet at gøre sit dertil. Det var dog synd at sige, at han gjorde sig umage for at vise drengen sømandslivet fra den værste side. Han tænkte, det gjordes ikke behov. Bare han fik det at føle, som det var til daglig, mente han, at Erik nok vilde miste den lyst til sejlads, som han havde drukket ind af »Peter Simple« og Coopers »Lodsen«, mens han gik i skole. Foreløbig lod det dog ikke til at virke. Det var nok et fælt sjoverarbejde, når de lossede og ladede, og det var ikke langtfra at være grumme kedeligt at stå til rors timevis i de

lange nætter. Han havde tænkt sig, at det måtte være opløftende at stirre ud over det mørke hav og høre bølgerne suse, men man kunde få nok af det, og han havde da egenlig heller ingen tid. Han havde fuldt op at gøre med at holde øje med kompasset, der dinglede bag den lille rude i skylightet. Det gjaldt at passe på en lille sort trekant på skiven, at dens spids ikke løb for langt til den ene eller anden side af en lodret streg foran på kompassets indvendige side, og den trekant spillede ham mange puds. Sommetider kunde han falde i tanker og stirre op mod de sorte, utydelige sejl, til han blev skræmmet vågen af en hidsig blafren oppe fra vejret og et råb: »fuld sejl!« og når han så skulde se på kompasset, var den sorte trekant løbet et langt stykke i læ, og han fik travlt med at snurre på hjulet. Det ærgrede ham.

Men ellers var der ingen ting at klage over. Han var sluppet for søsyge, de havde haft jævn vind, godt vejr, og nætterne var ikke videre kolde. Og han havde forresten sine gode dage, spiste rigelig, så han allerede havde fået helt runde kinder, og sov sødelig i sin køje i kahytten, vugget i søvn af skibets gang og

af vandet, der klukkede udenbords lige ved siden af ham.

Det led imidlertid ind i September, og efteråret begyndte at lade sig mærke, først i klare, kolde nætter, og så en dag var det rusk og råt fra om morgenen, da han kom på dækket. Nå, der var da lejlighed til at trække i det ny blanke oljetøj og få det vådt engang, og nu kunde han så med grund prøve søstøvlerne, om de var vandtætte. Han syntes, det var helt morsomt at høre det stive tøj skure, når han gik, og at føle sig varm og tør, uden lige i ansigtet, hvor støvregnen drev ham ned i mundvigerne.

Men henad middag begyndte fornøjelsen at fortage sig, og han var ikke langt fra at blive noget trist til sinds over den store, døde sø, der kom skridende i tunge, grålige banker ud af regntykningen, evig og evig. De kom gyngende frem lige mod skibets side, stod højt og truende, og skuden lagde sig over imod dem, — så på engang slog den over i læ, det brusede om den, og han så' søbanken strække sig ud og løbe bort ved den anden side. Stadig det samme, og stadig den samme døsige fløjten over hans hoved. Han var ganske glad ved at komme

af med oljeklæderne, da han skulde have middag, og efter måltidet lod han dem ligge i kahytten og krøb ind i kabysen hos kokken. Tilmed begyndte det at blæse op, og søen vaskede ind over lønningen. Men hos kokken var der lunt og rart, ilden brændte, så det var en lyst, og kaffekedlen stod og snurrede. Og så kunde han få sig en passiar med kokken.

Her inde var der ligefrem hyggeligt. Døren var lukket mod luv, og den mod læ stod åben. Erik sad inderst i krogen og gjorde sig det så magelig som muligt på den smalle bænkefjæl og søgte at få sine ben anbragte på den bekvemmeste måde mellem kokkens gryder. Engang imellem klaskede det mod kabysdøren udvendig, når en sø brød over. I begyndelsen skuttede han sig lidt ved det, men da han var vænnet til lyden, gjorde den kun varmen indendørs mere behagelig.

Blæsten tog til, og skonnerten skød fart; den slingrede ikke mere så ledeløst som om formiddagen, men brød over søerne i en stor og noget uregelmæssig takt. Vandet, der stod på dækket, skyllede og rislede fra den ene side til den anden. Når skibet lagde sig i læ, kunde han se det komme strimende og strøm-

mende ud under kabysen, men lidt efter kom det styrtende tilbage og krøb atter frådende ind under kabysgulvet, mens skibet slingrede mod luv. Han havde sin morskab af at se, hvor klamperne under kabysen brød skyllen i skum og striber. Det så' ud, som om hele hytten sejlede op i læsiden mod en hård strøm. Lidt efter var det der igen, og han sad og beregnede, om der vilde komme en hel flod, så det rigtig kunde gurgle ud gennem spygattet, eller om det mest blev hvidt skum, så spygattet skrød efter mere.

Udenfor var der ellers ikke stort at se efter, en smule skanseklædning, der var glinsende af væde, og vandet, der skød sig ud i brede strøg, med summende skumstriber langs siden og skum på tinden af de store søer, der sprang afsted bort fra skibet ind i den grå regnhimmel. Det brusede og skyllede derude, det tunge skrog savede vandet fra sig, og i rigningen fløjtede og sang blæsten. Men kaffekedlen snurrede stadig sin hyggelige vise, og Erik havde fået sin pibe frem. Nu mens skipperen og styrmanden var i kahytten for at gøre bestik, kunde han ryge den i ro og mag og uden forlegenhed. Og nu begyndte den at blive ordenlig tilrøget, så man ikke

længer mærkede pletterne af sorte fingre på kridtet. Han havde desuden spist med den madlyst, søen giver, så han var vel tilmode og nød sin skarpe shag med friske sanser, mens han sad og hørte på kokken.

Kokken var en lang bondeknøs, der nu var på sin anden rejse og begyndte at finde sig nogenlunde tilrette på et skib. Det var ikke orlogsromaner, der havde lokket ham til søs. Det var lyst til at tjene penge. Det gav alle tider mere af sig end at gå og være karl hos en bonde eller daglejer på en herregård. For ellers skulde Satan ligge og rakke på vandet og ikke kokken. Sådan at være mælk og fersk kød foruden, en hel måned ad gangen måske, det led han ikke. Og så at blive skældt ud fra kahytten og sparket i logáret, og så at skulle stå og glo ved det forbandede rat halve nætter i stedet for at ligge og snue i svinefjerene, nej, han sagde tak for sig. Erik kunde endda sagtens. Han hørte jo til ved vandet, han var noget i familie med det. Men kokken var bonde, og det var næsten, som de på skibene regnede bønder ikke for mennesker, men meget værre end kvæg. Han var bleven hundset for det,

Gud véd hvormange gange, og alle de extralussinger, han havde fået for det! Og så var det skammeligt, som det vand var koldt. På det andet fartøj, han havde været med, var der en matros, der havde mistet tre fingre af koldbrand en vinter, han forliste. Og det var da heller ikke frøkenfingre, han selv havde fået ombord — han viste Erik sine store, sværtede labber med krumme fingre og røde sprækker i kulsværten, hvor det nøgne kød stak frem — når Erik fik rigtig fat i søvandet og kulden gik i det, så det sved som saltlage, så vilde han nok få kærligheden at føle. Så vilde han få noget andet at stille med hjemme end de hvide tøsehænder, han nu havde — deres hvidhed var forøvrigt på det tidspunkt noget omtvistelig.

Nej, ptøj, og så at gå dagevis uden en tør trævl på kroppen og ligge i køjen i de våde klæder!

»Se!« sagde Erik, »der flyver en sort oljetrøje langt ude!«

»Javist så,« lo kokken, »det er noget, man kan bilde bønder ind. Det er bare en sort springerfisk.«

Så tog han fat igen på sit yndlingsæmne.

Hvis Erik havde været bonde som han, så vilde de nok have fået ham til at tro, det var en oljetrøje, eller en anden stor løgn. Og han skulde da heller ikke tro, at han slap helt fri for sådannoget. Det vilde ikke være så skeløjet endda at gå til søs, når man ikke skulde døje alt det vrøvl, de bilder én ind. Gudfaderbevares! Da han var søsyg første gang og sad i kabysen og havde sin mas med at holde sig for ærterne, der stank, så var styrmanden kommen hen og havde sagt, at han måtte gøre noget for det, for han var helt grøn i ansigtet, men styrmanden havde en doktorbog, og deri stod, hvad der var godt for søsyge. Og så var kokken naturlig bleven så glad, han kunde blive, og derpå var styrmanden kommen med et stykke fedt flæsk, som han havde bundet fast i en tjæret sejlgarnstråd, og han sagde, at det skulde han bare sutte på, så vilde søsygen nok gå over, men han skulde holde godt fast i snoren, for at det ikke skulde gå ned i halsen.

»Suttede du så på det da?«

»Ja, for ærterne lugtede så væmmelig, ser du — ja gu' gjorde jeg det — ptøj! ... Men de fik da heller ingen ærter den dag,

hi hi!« og kokken lo så bredt, hans tykke, blå læber kunde trækkes. — Jøsses, nej, det var dog så grumme, hvad de havde hittet på. En gang havde de fået gennet ham op i mærset for at kigge efter et fyr, der ikke var der, bare for at de i ro og mag kunde æde alt søndagssulet fra ham. Og så havde de bildt ham ind, at loglinen, der blev skudt op agter ude, var til at fiske makrel med, og at de bed sig fast i den lille træplade for enden, som hed »flynderen«, om Erik ikke vidste det, for det skulde han vide, og de havde taget sig et billigt grin ad ham, inden han opdagede, at de bare smed linen ud for at måle farten.

»Håhov! Det var en tyk én!«

De hørte en sø slå tungt og bragende ned mod dækket forude, og lidt efter kom vandet vældende agter ud i store, skummende strømme, det sprøjtede frem under kabysen og vaskede op gennem de sorte gulvfjæle, så Erik uvilkaarlig trak fødderne til sig, skøndt kokken trøstede ham med, at den skefuld tog såmænd ikke blanksværten af hans lakerede støvler.

»Nu går'en ellers godt igen,« sagde han videre og kiggede ud. Skibet huggede også

voldsommere i søen, og vandet i læ brød ud fra siden i stærkere flager og bredere skum. Og det klasked hvert øjeblik mod den luv dør, som om nogen drev den ene spand vand efter den anden mod kabysen.

»Det er rart, vi ikke har bramsejl på,« sagde kokken, »så slipper vi da for at ride oppe på den svovlstik af en bramrå, men du skal se, den gamle nok vil ha' overmærssejl ind før aften — halloj! stå fast på skankerne, Kristian!«

Det var letmatrosen, der gik forud, og kom til at rutsche ned ad det glatte dæk, til han fik tag i skanseklædningen. Det var en lille, bred fyr med opstoppernæse, et fedt, skægløst ansigt og små, grå griseøjne. Han havde høje søstøvler på og buxerne stukne ned i skafterne, en gammel uldtrøje tittede frem under oljetrøjen, sydvest på hovedet, et gloende rødt tørklæde om halsen, og et par store islandske vanter på hænderne.

»Pas vel på vanterne, Kristian!« råbte kokken, »ellers kan det nok hænds, der vanker til dig af Dorte!«

»Kæft, kok!« svarede Kristian, men han lo helt godmodig ind til ham, så hans øjne

kun var at se som et par streger. Erik spurgte, hvad der var med vanterne.

Jo, der var meget ved dem. Havde Erik ikke set, at der var syet noget på dem? Det var et hjærte og et anker, og det var syet med rødt uldgarn. Dem havde han fået af Dorte. Det røde halstørklæde med, forresten. Dorte, hun var et bitte pigebarn, som han havde fået sådan til kærest, sidst han var hjemme. De havde vist set hinanden et sted, hvor de dansede. Hun tjente nok derinde i byen.

Kristian havde forresten altid været en slem knægt efter tøserne — nåda! Men hende her hængte han i med. Han skrev til hende mindst én gang i hver havn. Og derfor gik han nu også og pressede den med deherre vanter. De andre gjorde gruelig grin med ham, men han var helt vigtig af dem, sgu. Navnlig det hjærte og det anker, det syntes han nu var så kønt hittet på af hende, for hjærtet det skulde sige, at hun holdt af ham, og ankeret det var ham, for han var jo sømand, og så skulde det også betyde sådannoget som trofasthed, fortalte Kristian. Og det syntes han nu var så grumme nydeligt. Hoho! men nu kom det an på, hvor

længe den trofasthed holdt ud, for søfolk er nu engang søfolk, og der er langt fra havn til havn. Vorherre bevares, han kunde såmænd ikke sige Kristian noget på, men det var jo også så nyt. Lad os se om et par år. For Kristian havde nu altid været slem efter tøserne.

Forresten var det da også svært hedt dette her. Han havde købt en hel del sager med hjem til hende. Om Erik kunde huske, at den gamle havde syntes, at det var meget, Kristian tog op af sin hyre den sidste plads, de var på. Og så var Kristian bleven lige så rød i hovedet som en tyr. Det var bare for at købe hende stads. Han havde både sirts til en kjole og et sjal og et spejl og en smørbix og tallerkener og sådannoget med hjem, og hver dag, når han var kommen til køjs, lå han og snakkede om, hvordan han skulde smugle det ind derhjemme, om han skulde gemme det i sin køje, når toldvæsenet kom ombord, eller om han skulde se at få det op på mærset. Og så gjorde de sjov med ham og sagde, at han skulde da passe på, at der ikke blev for megen sø, så alle tallerkenerne kom spaserende ned i hovedet på smørstikkerne.

»Å, ptøj for Satan, hvor det er et grimme vejr!«

Skipperen og styrmanden kom op på dækket og gav sig til at gå langskibs i luv side. Når de gik forbi kabysen, kunde Erik gennem døren høre, hvad de talte om, ellers mægtede han kun lige at skælne deres stemmers lyd og støvlernes trampen mod dæksplankerne. De talte om vejret, og om det blev værre eller bedre, hvor langt de kunde komme inden aften, og om de skulde have lidt varmt til aftensmaden. Erik sad og gottede sig ved sin lune plads, halvt døsig af at lytte til vandet, der skyllede over dækket, og af heden derinde. Han hørte der blev råbt på Kristian, som lidt efter kom løbende forbi udenfor den lukkede dør, slæbende med de tunge støvler. Kokken stak hovedet ud og mældte til Erik, at nu skulde de nok til at tage det overmærssejl, skulde han se, for styrmanden havde taget roret i stedet for Jakob, matrosen, og Kristian og Jakob gik forud.

Et øjeblik efter kom Kristian og stak sit hoved ind i kabysen: »Kok, har du lidt kaffe i kedelen. Lad mig få en slurk.«

Kokken skænkede sindig kaffe i et krus, der bar tydelige mærker af de hænder, han

for lidt siden viste Erik, og spurgte: »Nå, er det så overmærssejl, der skal tages?«

Men Kristian havde travlt: »Rap dig nu en kende, dit sorte asen! Nej, det er bare klyveren denne gang.« Og så satte han kruset for munden og slubrede kaffen ned. Erik sad og så' på hans tykke kinder, der stak frem udenfor kruset, og de grove, røde uldgarnssting på vanterne, der dannede hjærtet og ankeret. Han grundede på, hvordan vel Dorte kunde se ud, og dannede i sin drengetanke et billede af hende i lighed med en bondepige på et kobberstik i hans faders stue.

»Nå, Kristian,« kom skipperen og sagde, »skal vi se at få det sejl ned.«

De to gik derpå forud.

»Du skal nok se, at overmærssejl skal ned bagefter,« sagde kokken.

Erik var ganske glad over, at han ikke skulde være med der forude. Han hørte hvert øjeblik søen pøse ind over boven. Nu gav de sig til at synge åhøj derhenne, mens de halede sejlet ned, og han kunde høre sejldugen slå og dundre som en fjærn torden. Han smilede af velvære som et sovende barn og sad og stirrede på det ildrøde hul i komfur-

lågen og det blanke skær, der gled over kokkens ansigt, mens han sad bøjet forover med hænderne under hagen og spyttede på lågen for at få den til at snærre. — —

Han fór op. Forude bragede og brasede det, som et vandbjærg var faldet på dækket, — et skingrende skrig — trampende søstøvler hen over dækket, skipperen kom farende bleg som en død, viftede med hånden, bag ham skyllede og hvirvlede og kogte et helt hav. »Luf! luf!« skreg han. Kokken og Erik var i et nu på dækket. De så' skipperen stå helt henne agter og kaste loglinen ud, og styrmanden snurrede rathjulet til sig med fortvivlet hast, mens han vendte hovedet om og stirrede over hytten agter.

»Mand overbord!« brølte kokken og slog ud med armene. Erik sank i knæerne, det isnede ham i nakken, men han var i samme øjeblik oppe ved det luv storvant og så' ud over vandet hen forbi skipperen, der holdt sig i lønningen med den ene hånd, mens den tynde logline pilede gennem den anden.

Erik blev halvt blændet af de urolige bølger. Hver skygge, der steg, syntes ham et menneskehoved. »Hvor? hvor?« skreg han

angst. »Der! der!« svarede én, og han så' nu først kokken og Jakob stå ved lønningen agten for ham. Han havde ikke hørt dem. Og nu skælnede han også i en sø, der skød op langt borte, noget sort, der var mørkere end det andet sorte, det vippede og blev borte. Å! havde han fat i linen? Havde han dog bare fat i linen! Jo, han havde fat i linen! Bare den måtte holde! Skibet var langsomt løbet i vinden, duvende tungt i den svære sø, men nu gik loglinen ikke mer, og skipperen begyndte at hale ind. Ganske forsigtig! Han firede, når skibets agterende hævede sig i søen, og linen strammedes, han halede til sig, når forenden steg, og linen slappedes.

Erik våndede sig, for det varede så længe. Han stirrede hurtig og sky hen til de andre. Styrmanden holdt rattet med den ene hånd og så' ud over hækken. Jakob og kokken stod krumbøjede af spænding, deres store, røde næver lå knugede om rælingen, så knoerne var hvide. Og skibet syntes helt uden vilje. Søen brød ind forude, råsejlene dundrede og slog, storsejlet smækkede frem og tilbage, storskødet raslede på sin jærn-

stang bag hytten, dunkede med blokken mod hækken, og roret huggede i søen. Og røgen fra kabysen sved ham i øjnene. Han hørte og følte det alt sammen pinagtig tydelig, han havde tid til at mærke sig hver eneste enkelthed i de lange, lange sekunder, mens loglinen blev halet ind, og det sorte ude i det grå blev større og større. Der kom en sø og slikkede ind om ham, han agtede ikke derpå, han krystede sig til vantet, som han vilde vride tovene tørre, og bevægede læberne i ét væk og stønnede svagt.

Men han kom nærmere derude. Nu kunde Erik se, at han havde mistet sydvesten, nu kunde han se de udstrakte arme, nu så' han vandet løfte hans hår, og nu kunde han skønne, hvor øjnene stirrede store og stive, så rent unaturlig store i det blege ansigt, der syntes at være bleven magert, siden han sidst så' det i kabysdøren.

Og endelig var han tæt nedenfor hækken. Skibets agterende hævede sig i søen, og skipperen firede på linen, kokken og Jakob sprang hen ved siden af hytten, Erik syntes, der blev så stille. Men i det samme smældede storbommen ud over deres hoveder, så det skjalv i skibet,

råsejlene klaprede ikke mer, det tunge skrog væltede voldsomt bagover og krængede ned i søen, så den stod som en mur foran Eriks åsyn, mens vandet skyllede ind over ham. Han skreg, og agter ude skreg de. Skipperen halede ind på loglinen, og den gik let. Kokken og Jakob sprang over i den anden side, Jakob snappede låget af vagtsbænken og kastede det ud i havet. Og styrmanden stod foran rattet stiv og ret, med åben mund og kridhvid i ansigtet over det sorte skæg.

Erik begreb strax det hele. Skibet var kommet for tæt til vinden og gået over stag, sejlene slog bak, og så var det drevet ned over ham — ham ude i søerne! Var han gået under skibet? Var han kommen op på den anden side?

Der stod de nu alle oppe. Skipperen havde kastet loglinen ud pàny, men der var ikke mere nogen fisk, der vilde bide på den snøre. De stirrede sig forvildede og nervøse på de stigende og vigende sorte skygger derude, var ved at råbe: der er han, men så', at det blot var det gøglende hav, der bedrog dem. Og atter nyt håb og nye skuffelser. De mærkede ikke, at skibet drev og

drev, skøndt der skød et hvirvlende kølvand ud fra siden foran deres øjne. Men bag dem snurrede rathjulet fra den ene side til den anden, og ratkæderne raslede og rev.

»Kan vi ikke sætte jollen ud?« spurgte Erik.

Skipperen rystede på hovedet.

»Men vi kan jo gøre et slag, måske vi kan få ham at se.«

Han troede ikke, hvad han sagde, og de andre troede det heller ikke, men der var dog skyggen af et håb deri, der kunde være dem en bro over til virkeligheden, som den var. Så tog de fat med travl hast, halede forskøderne over og brasede fuldt og krydsede en tidlang, i små slag for ikke at være ledige, stirrede ud over vandet og søgte så længe som muligt at bilde sig ind, at det umulige kunde ske. Opgav så til sidst det hele og sejlede ad den vej, de skulde.

Endnu en stund skaffede de sig arbejde med at bjærge et par sejl og gøre dem fast, overmærssejl og mellemstagsejl. Erik blev sat til rors og stod og så' efter styrmanden og Jakob, mens de lå på mærsråen. Så blev da endelig også overmærssejlet gjort fast, som kokken havde snakket om en gang, der syntes ham længe siden.

Han kunde ikke lade være med at ryste, mens han så' på de to deroppe. Han syntes, de stod i perterne meget mere skødesløst end ellers. Og det gjorde de måske også. — Men omsider var der ikke mere at gøre. Den sidste tovende var omhyggelig skudt op, og hver gik for sig. Skipperen næsten løb op og ned ad dækket og så' ned for sig, kun en gang imellem kastede han mekanisk et blik op til sejlene eller ud over de dunkle, farende bølger. Styrmanden stod i læ ved vantet og stirrede ned i søen og holdt sig for panden. Erik skammede sig over det, men han var lige ved at smile mod sin vilje, for det var så løjerligt, det så' ud, som den store, stærke mand var søsyg. Jakob stod forude og holdt sig fast. Og kokken var krøbet ind i sin kabys. Men der fløj ingen røg ned i læ fra kabysrøret.

Regnen drev ned, og mørket faldt på. Ingen sagde noget.

Endelig gik skipperen hen til kabysen:

»Kok! vi må have tændt de lanterner. Og gør så lidt ild. Mad må vi jo have.«

»Javel, hr. kaptejn!« svarede kokken helt tyk i mælet og kom ud af kabysen. Han

skyndte sig hen til kahytstrappen og løb ned; det lod, som han vilde gemme sit ansigt.

Jakob kom hen agter, han og skipperen mødtes og stod stille ved rælingen. Skipperen sagde lidt efter: »Når vi nu har fået lidt mad, er det bedst, kokken og jeg tager vagten, så kan du gå til køjs, Jakob!«

»Javel, hr. kaptejn! . . . Der er jo ikke noget at gøre ved det, men det bliver just ikke let at ligge dernede over Kristians køje.«

Han stod en stund, og hans kinder var våde af regn og gråd. Pludselig slog han mod lønningen med knyttet hånd, bed tænderne sammen og sagde:

»Det fæ! at han også vilde gøre forsejl fast med vanter på!«

Men Erik stod ved roret og så' efter den lille sorte trekant på kompasskiven, at den ikke løb for langt til nogen af siderne. Og en gang imellem tørrede han øjnene med den kolde, våde hånd, når han ikke kunde se kompasset for sine tårer.

HJEMFART.

Gæsterne kom løbende ned ad trappen for at se de nygifte køre bort. De flokkedes på fortovet med latter og larm, hede og bevægelige efter gildet og dansen. De råbte hurra for Harald og Mariane. Og farvel, farvel og lykkelig rejse! Damernes lyse dragter og de sorte herrekjoler fyldte den snævre gade med fest, og så længe kareten kunde øjnes, var der viften af hvidt og lyd af muntre stemmer gennem den mørke aprilaften.

De to i vognen bar lagets lystighed med sig. Den unge frue sad og lo, så hele hendes store legeme rystede. Det var fætter Hans, der morede hende sådan. For han havde gået og surmulet hele aftenen, men nu lige på det sidste var han bleven tøet op af hendes farbroders gode vin, og så havde han holdt

en lille forsoningstale til hende, og ligesom de kørte, stod han inde på fortovet og var så ynkelig at se på, det skind, han havde altid haft et godt øje til hende jo, og så havde han måttet stive sig af og havde lagt sin hvide handske på det snavsede vognhjul.

Harald, der også var kendelig oprømt af den samme gode vin, morede sig lige så meget som Mariane over den sølle fætter Hans; han var jo så sikker i sin lykke, at han kunde føle sig højt hævet over en medbejler, der stod tørmundet tilbage. De sad begge og lo, til de var komne et langt stykke uden for den lille købstad. Men efterhånden veg latteren for en lystig samtale om de andre gæster og dagens hændelser, så talte Harald en tid ivrig og fortrolig om deres hjem og deres fremtid, mens Mariane holdt hans hånd og kun svarede lidet, og snart efter syntes hans tale og hans tanker at gå hver sin vej; der blev lange pavser, og hun søgte til ham, og hans læber fandt hendes hede mund. Hun lagde sig til hvile i hans arm og vendte sit glade, blussende åsyn imod ham, han tog hende til sig og hviskede og stammede, og hun lå med lukkede øjne og sitrede af fryd ved hans varme kind.

Og imens rumlede den tunge vogn sindig hen ad den våde landevej, ruderne klirrede, de store, træge hestes fodslag lød taktmæssig ind til dem, engang imellem hørte de kuskens søvnige råb til hestene, ellers var der ingen lyd uden af hjulene, der skar i vejens grus, og nu og da et forfrossent fuglepip i hegnet. De to sad lunt og godt i rejsetøjet, den rå vognluft havde fortaget sig, og i stedet duftede roser og violer, så de åndede ene vellugt. Det var, som de førte et lille paradis med i Haralds oldefadervogn.

Men de havde fire mil til den gård, han havde i forpagtning. De var så berusede af lykke, at de syntes, timerne måtte være som et eneste minut, men førend de var halvvejs hjemme, havde de erfaret, at tiden var sejgere end deres lykkerus. Det var, ligesom deres elskov sivede bort i træthed, de trykkede sig ind hver i sit hjørne, den unge ægtemand havde møje med at holde øjnene åbne og kunde ikke afværge en gaben; havde han endda turdet tænde en cigar, men det gik nok ikke an, og den unge frue sad mødig og mat med klam pande og sviende øjne.

Lidt efter midnat nåede de en kro ved vejen, hvor hestene skulde bede. Harald gik

ud for at røre sig lidt, Mariane blev siddende og stirrede ligegyldig ud i rejsestalden, hvor vognen holdt, og lyttede efter hestene, der gumlede i krybberne og imellem slog en hov mod stenbroen. En søvnig staldkarl gik forbi, med den ene hånd gemt under sit forklæde og en lygte i den anden. Lyset faldt hen over en tilstænket holstenskvogn og løb op ad den nøgne, smudsiggule mur. Der var sådan en øde uhygge derude, at hun lukkede øjnene og lænede sig tilbage. Hun hørte kusken trampe op og ned og slå armene sammen for at få nattekulden af sig. Så gik han hen til hestene.

Og lidt efter kom hendes mand igen, han åbnede vogndøren, stod et øjeblik derude, men steg så let og sagte op i vognen, som for ikke at forstyrre hende. Der fulgte et drag af kold luft med ham, hun puttede sig ned i sit forværk, og så kørte de atter.

Han satte sig varsomt til hvile, og hun nænnede ikke at tale til ham, han kunde nok trænge til søvn, han havde jo rejst hele forrige nat; hun lyttede efter, om hun kunde høre på hans åndedrag, at han sov, men han trak nu altid vejret så let, og så klirrede de

ruder som de skulde springe i stykker; men han var vist faldet i søvn lige med det samme, for han pralede af, at han havde sådan et godt sovehjærte. Og hun følte selv sine egne tanker fare rundt uden midtpunkt, på veje til at blive til billeder. Der kom hendes farbroder, som han havde siddet og fingret sig i skægget, mens han tænkte på sin tale; der var så toldforvalterens frue med den søgrønne silkekjole, så lød der salmemelodier fra kirken gennem hendes sind, lidt efter så' hun præstens fede, hvide hånd med fregnerne, og så var det fætter Hans.

Hun var lige ved at lade hans billed glide fra sig med et halvt smil, men så var der noget ved det, som overraskede hende og fik hende til at vågne. Hun havde moret sig over hans omtågede lykønskninger og den vingråd, der skælvede i hans røst, men det var ikke sådan, hun så' ham nu. Der var ligesom en skygge over hans øjne, der var noget i hans blik — ja hvad var det? Mishag eller sorg eller vrede? Det var underligt, og det var ubehageligt. Jo, nu huskede hun det. Det var den gang, hun gik ud af kirken; da havde hendes blik strejfet ham, og da havde han set sådan ud.

Men det havde hun helt glemt. Sikken det så kom dukkende frem nu. Der var noget irriterende ubehageligt i det, ligesom noget kendt, og det passede slet ikke til fætter Hans' melede ansigt.

Men hun vilde sove. Og hun følte søvnen nærme sig, hendes fantasi blev frodig, og tankerne løb hen i huj og hast, men der var ligesom en bevidst understrøm, der tumlede med dette blik og dets betydning, hun følte det spænde sig om brystet og en gnavende uro og angest allerinderst inde. Hvad var det dog? Hvad var det dog? På en gang strøg det koldt ned ad hendes isse, hun rettede sig op og sad sitrende og lysvågen. At hun dog ikke strax havde set det! Det var jo Herluf, hendes første mand; sådan plejede han at se på hende, når han syntes, hun blev for kåd. Det var jo stakkels Herluf; men hvor havde fætter Hans fået det blik fra? Hun sad en stund og trak sig i hænderne og sukkede; hun følte sig pludselig så ene; hun havde lyst til at søge ly hos Harald, men det var synd at vække ham, og det var jo også tosseri at tænke videre på det.

Men hun kunde ikke lade være, og for-

tiden var i et nu blevet uafrystelig levende i hende. Den havde ellers så længe været helt fremmed for hende, hun kunde godt huske alt, hvad der var sket, men det var kun med forstanden, mere som noget, hun havde læst, end som noget, hun havde oplevet. Det var trængt så langt tilbage i det år, hun havde været i farbroderens hus mellem de mange nye ansigter, og da hun så blev kendt med Harald. Hun havde nok tit tænkt på det; ved bordet i dag havde hun sammenlignet den lystighed, der var, med hendes stilfærdige bryllup for sex år siden; men det var altid helt ude i grænsen af hendes sjæl; hun kunde ikke mindes, det havde været inde i midten, i hendes egne levende følelser.

Og nu kom det på en gang voxende ud af hendes hjærterod, lyslevende fra søvnighedens urolige mørke, og det var så pinligt. Hun vilde støde det fra sig, men det kom igen, dette dvælende alvorsblik, og det førte hver gang en hel hærskare af levende minder med sig, bevægelser og tonefald og ord og handlinger, som hun troede døde og glemte. Det var, som hun havde taget en sten bort og nu så' det vrimle af allehånde kryb, der næres af forrådnelse.

Hun sukkede og bed tænderne sammen. Hun hagede sin tanke fast i dagens oplevelser for at få ro, hun gennemgik alt, hvad hun havde sagt og gjort, men hun mærkede, hvordan Herluf vred sig igennem det hele, og hun opdagede, hvordan hans væsen var vævet ind i hendes. Det, som hun troede var hendes eget eje og ingen andens, skønnede hun skrev sig fra ham. Der var en bog eller et billede, hun havde rost, for han havde lært hende at sætte pris på dem; der var en mening, hun havde forsvaret, den havde hun fra ham; der var stemninger og idealer, som var hans, før de blev hendes. Hun følte sig gennemsyret af ham, og det pinte hende, hun væmmedes ved det, det var, som mærkede hun en død tyngsel i sig. Hun smilede bittert ad sig selv. For en time siden vilde hun have svoret på, at hvad hun havde i sig, var hendes eget, og nu kunde hun pludselig forfølge det til den dag og det sted, hun havde tilegnet sig det, og hun kunde huske, at hun før tænkte lige det modsatte. Der havde blot ligget som en tynd skorpe om det, og nu var den splittet af et blik i drømme. Det snoede hende ind i bløde, sejge bånd, hun kunde vride sig i dem, men ikke slippe løs. Det

ærgrede hende, hun vilde ikke have det. Det gamle skulde være forbi, hun vilde ikke tage nogen skygge over i sit nye liv.

Hun lænede sig frem med et ryk og gned den duggede rude med sin behandskede hånd. Udenfor var det begyndt at blæse, og himlen var klar. Det suste gennem de bladløse træer, og stjærnerne sad mellem kvistene som små gyldne frugter. Men jorden var mørk og øde, de dunkle marker tabte sig trøstesløst i natten; det var, som de aldrig skulde grønnes af korn, og mulden havde mistet sin kraft. Hendes tanke blev angst for en busk, der stod utydelig i mørket, for en pippende fugl, der kunde være et varsel, for hjulenes lyd og vandets rislen. De hvide mærkesten langs vejen syntes hun stod som gravminder på en kirkegård. Og sæt nu, Herluf vandrede derude bag vognen og krøb op og kiggede ind gennem det lille glas! — —

Å snak, og tossehoved, som hun var! Hun lagde sig tilbage og stirrede frem for sig med knyttede hænder. Hun vilde ikke vige for det, hun vilde se det i øjnene. Kom det her i natten for at anklage hende? Hun var ingen synderinde, at det skulde have lov

til det. Hun fortrød ikke, at hun havde giftet sig igen. Og hun vilde ikke give sit ny ægteskab bort, om hun atter kunde få sit gamle. Hun var ung og havde sin levende ret, og hun havde krav på oprejsning. For der havde ikke været megen glæde i hendes første ægteskab. Han holdt af hende, det gjorde han, det vidste hun, han var altid så venlig og hensynsfuld, og hans øjne kunde spørge så blødt og tale så blidt, at hun følte sit bryst svulme. Og det var egenlig for de øjnes skyld, hun havde forelsket sig i ham; hun havde næsten glemt det, men nu dukkede det også frem, og det var da også mest i begyndelsen, for siden — det fór igennem hende, at der var noget lignende i Haralds øje, som havde draget hende til ham. Men hos Harald var det meget rigere og fuldere og varmere, hos Herluf havde det snarere været glimt, der kom og blev borte.

Der måtte vist være noget af et forsyn i sådannoget, en harmoni mellem hendes sjæl og den, der spejlede sig i sådanne blikke, det var hendes bestemmelse vist, netop at blive draget af dem og bundet til dem. Men hos Herluf var det ligesom glippet, og deraf kom det vel,

at de to aldrig blev passede rigtig sammen. Det var som en melodi, man mærker stige frem i sig, men så bliver den borte lige på en gang, man kan ikke finde resten, og ens liv er forspildt, hvis den ikke findes.

Hun kunde huske, at Herluf engang havde talt om, at en mand igrunden altid elskede sin moder gennem sin kone; det han syntes om hos hende, var noget, han holdt af, fordi han havde truffet det hos sin moder — men nej, nej, det var ikke rigtigt, det kunde hun slet ikke forstå, det var en højere bestemmelse, der dannede den ene for den anden. Og nu havde hun fundet den rette, det var hun vis på, så vis på. Første gang — det var en skuffelse; hun havde aldrig set det så klart som nu.

Hun trak lidt på læberne ved tanken om, hvordan hun igrunden den gang havde løjet og hyklet for sine egne følelser for at bilde sig ind, at hun var lykkelig. Kærligheden var livsens forædlende vand, havde Herluf sagt, men hun havde båret det i en revnet krukke; hun dækkede for revnen med sine hænder, men det sivede ud mellem fingrene, og krukken var tom, mens hun vilde bilde sig ind, at den var fuld. Den havde

været tom under hans sygdom og i sørgetiden, da hun virkelig syntes, at hun var så frygtelig ulykkelig. Å — hun var vist egenlig et slet menneske! Men hun kunde ikke gøre ved det, hun kunde ikke forandre sin natur, og hun havde kæmpet så redelig med sig selv, det var hendes pligt at holde af ham, og selv om hun var noget vrippen somme tider, så havde hun dog for det meste kunnet tæmme sig og ikke blot i ord, også i tanker.

Og egenlig havde hun da også holdt meget af ham den gang; han var så rar. Men alligevel, der var så underlig koldt og trist i hans hus, han var altid så god, han sagde ikke et ondt ord, men der var sådannoget tilknappet og reserveret over ham, hun blev noget forlegen ved ham, han gav sig ikke hen til hende, han bragte ingen glæde med sig, og hun kunde ikke leve uden glæde — lyse farver og klingende musik og latter og ungdom.

Hvad kunde hun have fornøjelse af, at han var sådan en dygtig læge? De havde siddet derude i doktorboligen i den lille bondeby — det var den, de kom forbi før; det var der, de bedede; det havde hun slet ikke tænkt på dengang — og det var tit

mange dage i træk, han var borte det meste af dagen og tit om natten med, og var han endelig hjemme, havde han næppe et kys og et kærtegn for hende; hun syntes somme tider at han næsten skammede sig ved at have giftet sig med hende, men hun vidste, at han holdt af hende, meget mere end af nogen som helst anden.

Og så satte han sig til at læse i sine doktorbøger og vilde have hende til at interessere sig for hans patienter og deres sygdomme, og hun gjorde sig virkelig så megen umage, blot for at få lidt gengæld, skøndt uf! — hun var lige ved at blive dårlig, når hun om morgenen kiggede ind i konsultationsstuen og så' en gammel bondekone sidde derinde og rokke frem og tilbage i stolen og så tænkte på — og så den afskyelige stank af karbol, som han altid førte ind i stuerne. Og hun holdt så meget af vellugt og alt, hvad der er rart og lifligt.

Når han endda havde holdt rigtig af hende, så hun kunde mærke, at han mistede magten over sig selv, så han kunde gøre en eller anden tosset streg, sige en sød, dum ting og ikke stå så evig uangribelig, men sitre som et menneske, ydmyge sig for hende, bøje sig ned til hende, lade hende føle sig

mindst som hans jævnbyrdige, der dog også kunde gøre ham godt og bringe ham glæde. Men det var altid hende, der blev den lille. Der var som is om ham; hun havde sendt al sin lidenskab mod ham, men han var ikke til at tø; det var altid hende, der mistede besindelsen og tiggede; han var altid rolig.

Hun rødmede af skam ved at tænke derpå. Det var hende en fornedrelse at mindes det. Men det var dog næsten værre at huske tilbage på den tomme tid, der fulgte efter; hun var så led ved sig selv inderst inde, men hun vilde ikke være det bekendt, og hun pressede det stadig ned, når det trængte sig frem. Dengang havde hun vilje.

Og så alle de dage hun havde siddet der ved sybordet, helt ør og tom i hovedet; udenfor lå de flade, utålelige marker, først var de brune, så blev de grønne, så gulnedes de, og så blev de hvide, men det var hende så ligegyldigt, hvad farver de havde. Havde hun endda kunnet blive vred på ham, men hun holdt jo af ham alligevel, og han var netop dengang så skikkelig og venlig, så det var komplet umuligt at føle en ond tanke mod ham. Hun følte sig tvært imod så ulykkelig over sin glædesyge

og unøjsomhed. Han gik jo der og sled i det for hende og alle de syge, og han var så træt, når han kom hjem, og han gik og skrantede; han havde allerede den brystsyge i sig, som tog ham. Og så var der virkelig en lille tid, da hun følte sig helt tilfreds ved at ofre sig for ham og agte på hans ønsker, og det kunde måske være blevet lykken for hende — men så kom den lange sygdom.

Hvis han var død pludselig — hvis han var bleven helt borte eller sådannoget — så var hun aldeles vis på, at hun vilde have været hans enke alle sine dage og ikke andet. Men dette lange sygeleje og al den uhygge — al den væmmelighed. Han havde været så tålmodig og mild, han lå og tvang sig i hosten, fordi han vidste, det var hende ubehageligt, det havde hun godt mærket, hun havde været rørt over det og sad henne ved vinduet og græd så bitterlig.

Men der var alligevel sådannoget legemligt ved de sygdomme — ellers synes man, at legemet er kun ligesom et hylster om sjælen eller et bur, men her fik hun da en følelse af, at legemet er nok lige så vigtigt som det andet, og efterhånden som hans legeme tæredes hen og blev

næsten bare sygdom og elendighed, så gik det ligedan med ham selv. Hun kunde gribe ham i ikke at fatte og forstå de simpleste ting; det var næsten komisk, hvis det ikke var så sørgeligt, men han blev lige så mat i sine tanker som i sine arme. Hvis han var død pludselig, vilde det altid have stået for hende, som om han måtte være til et eller andet sted, men nu havde hun ligesom kunnet tage og føle på, hvordan både legeme og sjæl blev borte, sådan gradvis sivede væk, og at legemet dog havde så meget at sige. Det var hende umuligt at tænke sig ham andet end som død og slettet ud af livet. Hun kunde lige så nemt tænke sig en lampe, der lyste, når oljen var brændt op.

Men det var alligevel underligt at forestille sig — han, der havde været levende og varm, og hun havde holdt ham ved sit bryst, og han kunde have sådan dejlige øjne. Men i de sidste år havde han fået et sært skarpt ansigt, næsten truende, især når han sov, øjenbrynene lå helt langt ned, og tindingerne var så blanke og læberne pressede sammen og det sorte skæg — hvordan mon egenlig Harald så' ud i søvne? — hun skottede lidt

angst til siden, men kunde intet se — han havde også mørkt skæg, hun måtte dog se at få ham til at tage det af, i det mindste noget af det — mon han kunde barbere sig selv?

Der var en kone, som kom og tilbød at barbere Herluf, da han lå i kisten — hvor det var uhyggeligt at se ham ligge der med det gule ansigt og det sorte skæg, — hvor han var udtæret; og hans hånd, hun kunde se den endnu, præsten havde været der om formiddagen for at berette ham, og han tog om sølvbægret med den tynde, feberhede hånd, å og den ubehagelige sygelugt. Og det var tøvejr, og hun sad og så' ud i den snavsede sne og hørte ham stønne henne i sengen, hun syntes, at kulden og det våde ude fra krøb ind i stuen og op i hendes ben, og hun følte, som om hun skulde dø og kulden gå ind i hendes hjærte. Å, hvor det var frygteligt at dø med det mørke bag ved og om sig. Og den lugt, der var så ubehagelig. Og så blomsterne, der lå og visnede på hans kiste. Der var de gule roser, hun havde plejet hele vinteren — det kvægede så rart at komme inde fra ham og lugte til dem. Det styrkede hende. Det var bedre end karbol. Hun havde

skåret dem af allesammen, de duftede og døde på hans kiste. Og hunden lå og skrabede uden for døren. Og Maren turde ikke gå i seng i mørke. — — —

Vognen rullede og skrumplede hen ad landevejen. Hun lå lænet bag over; søvnen havde omsider fået magt med hende, men den var urolig, og drømmene drog gennem den.

Hun drømte, hun var i sit gamle hus; hun kendte det ikke igen, for hun kunde intet se, men hun vidste det. Hun var ganske alene, og huset var øde. Men udenfor hørte hun noget skrabe ivrig i jorden. Hun så' ikke ud, det havde hun ikke behov, hun kendte godt, hvem det var, det var Døden, der lå derude som en uhyre krokodille og kradsede under døren for at komme ind og få hende fat. Hendes hjærte slog hæftig af angest. Hun vred sine hænder og ønskede: var der blot en kælder under huset, at jeg kunde slippe bort gennem døren der. Hun mindedes halvt, at der ingen kælder havde været, men i samme øjeblik stod hun i en gang og vidste, at dette var kælderen, og at døren var foran hende. Muren var af smudsige gule sten, og der var mursten på gulvet med den smalle side opad.

Hun kom til en døråbning, men gangen lå stadig dunkel foran hende. Over døren fik hun øje på nogle underlige takkede sten, der hang ned og var sirede med sorte cirkler og streger. Det trak koldt mod hende fra gangen. Hun gik igennem døråbningen og et par skridt frem. Der gik én foran hende, men hun kunde ikke rigtig se. Hvem var det? Mon det var ...? — Han vendte sig, hun så' en gul, mager hånd vinke sig, Herlufs truende bryn og blanke tinding og det sorte skæg. Hun vendte sig angst tilbage og så' atter de skarpe takker over døren, og så sneg hun sig ganske sagte hen over trinet og flygtede ind ad gangen. For de takker var Dødens krokodilletænder; den havde lagt sig på lur efter hende og spilet sit gab op, og hun var gået ind i dens svælg. Og den havde lét i sit hjærte. Men sæt den nu gjorde sig til en slange og gled ind i kælderen ...!

Hun fór op af søvne og stirrede forvildet frem. Luften var tung derinde, hun støttede sin hede pande mod ruden og så' ud. Der lå stadig de øde marker, og træerne skred forbi, stive og døde, og stjærnefrugterne var faldne fra deres grene. Himlen var skydækket, og

vinden våndede sig, som den ikke kunde holde ud at være til, for al den sorg, den så'. Vognen krøb langsomt frem over den tunge vej. Det var, som den kørte i en lang, sen række af andre vogne og ikke turde bryde ud. Den rokkede og knirkede og knasede i gruset, så langsomt, så langsomt, og duften af de døende blomster slog døsende sammen om hende. Det mindede hende — kunde hun da ikke blive fri? Var der ingen hjælp? Har de døde da mere magt end de levende? — Hun knugede sine hænder mod brystet. Og hestenes hovslag lød som en langsom, urimelig rytme: »hvis — nu — den — der er død — ja; — hvis — nu — den — der — er — død — ja ...« Hun følte sveden på sin pande. Pludselig dundrede det hult under hestene, vognen kørte over en bro, meget langsomt, på en gang strømmede et skær af lys ind gennem vinduet, så hun måtte vende sit hoved bort. Lyset faldt over hendes rejsefælle og forsvandt. Og hun skreg vildt og kastede sig forover. For det var den døde mand, hun så' ved sin side. —

TØMMERPLADSEN.

Opad damperens sorte side gled stadig dovne sitrende gyldne linjer, som om et uendeligt net af guldtråde blev trukket op af søen. Men de blinkede ikke så blændende, nu da sollyset faldt på skred. Det blev atter til at nære sig for andre end nøgne negere med solskærm. Havnen havde det meste af dagen været som en gloende ovn; fra flodspejlet strøg en ånde af ild, og over kajen dirrede luften, så man skulde tro, det hvide sand var kommet i kog og dampede. Men omsider lod den første lille anelse af køling sig mærke.

Henrik, der sammen med matrosen Elias lå i jollen ved siden af dampskibet og ventede på kaptejnen, følte sig ganske pludselig vågnet til bevidsthed og velbehag. Han havde en

7*

rum tid blot haft en utydelig fornemmelse af, at hans hjærne var ved at smælte, og mærkede kun en sløv forundring over så længe det kunde vare. Nu gav han sig med ét til at stirre på de gyldne linjers løb så nysgærrig, som om han så' dem første gang, skøndt han mindst en halv time havde haft dem for øje. Og brosjovernes råb lød usædvanlig højt, syntes han, enten det kom sig af, at det tystnede mod aften, eller de også var vækkede af døs, eller han blot var bleven mere modtagelig.

Der blev så overraskende livligt på en gang. Små bugserdampere pilede forbi hæsblæsende som hunde med tungen ude af halsen, en matros i rød skjorte vrikkede en hvid jolle langs damperen: det morede Henrik at se det hvide og røde spejle sig og brydes i den sø, jollen satte; farverne var så friske. Så kom der en lang båd roende; fire kvindemennesker i hvide nattrøjer sad hver med to årer og ved roret en skiden og skægget fyr med lammeskindshue. Et stykke ude drev en tømmerflåde ned ad floden. Midt på var der bygget en smule stråhytte, et par mandfolk gik rundt med lange stænger, udenfor hytten sad en kone med et barn, ved siden af hende stod

en gris og åd. »Den slagter de, når de kommer helt ned«, forklarede Elias, »så sjokker de landværts tilbage til skovene, og så har de da proviant til hjemrejsen.«

Bedst som de sad og kiggede efter tømmerflåden, duvede båden under dem, så der skød skum fra dens side. Det var kaptejnen, der sprang ned. Han kom til sæde agter, de gjorde los og roede afsted.

Det var en mand af middelhøjde på et par og tredive, temmelig firskåren, frisk og lys i farve, med hvide tænder, et velplejet kindskæg og bløde, dunkle øjne. Når han sad i ro, kunde trækkene synes lidt slappe, skøndt læberne var lukkede og faste. Mens Elias og Henrik roede ham opad floden, var han imidlertid overstrømmende livlig. Han smilede af velvære, øjnene spillede ham i hovedet, og munden stod næsten ikke stille. Det var en skam, de havde måttet vente sålænge; der var kommen en bekendt i besøg, og når de gode mennesker først gav sig til at snakke om deres rejser, sejlede de ligeså evig som den flyvende Hollænder. Og det gik da ikke an at jage dem fra borde. Han spurgte Elias ud, om han nylig havde fået brev hjemmefra og hvor-

dan de havde det. Han spøgede med Henrik, om han ikke havde sig en kæreste, han kunde få breve fra. Så fortalte han løst og fast om andre skippere, om toldernes grådighed efter bestikkelser og om de sidste havnetyverier.

Henrik sad og lyttede og lo. Han kunde godt lide kaptejnen. Han var aldrig hoven og studs mod folkene, og så var han dog finere mand end de fleste. Det var en hel morskab at se på ham, som han sad der, frisk og ren i sit lyse sommertøj med skinnende hvidt om hals og hænder. Det var egenlig nok værd at vide, hvorfor han var bleven sømand. Han bar sig ikke ad som de andre, der gik op på et værtshus om aftenen og røg og drak og fortalte skipperhistorier. Han gik vist mere til musik og komedie. Og nede i sin kahyt havde han dejlige billeder, som han havde købt i Middelhavet. Styrmanden mente, at skibet nok engang kom i ulykke for de billeders skyld, desformedelst at det var mest nøgne katolske fruentimmer. Men styrmanden var hellig og noget af et hængehoved, så det agtede Henrik ikke synderlig. Han havde da set sådanne billeder før, både hos doktoren hjemme og i skolelærerens bøger.

De var nåede til den anden side af floden og roede en stund langs med bredden. Det tyndede ud i husene her, så de måtte være ved enden af byen; de kom forbi en gul sandskrænt med store nåletræer på brinken og drejede derpå pludselig ind i et smalt vand med gamle pakhuse og pladser på den ene side. Et par minuter efter styrede kaptejnen ind i en lille havn ved en tømmerplads. Da jollen var gjort fast, bad han dem vente her. Det kunde gærne vare noget, før han kom igen, men de havde jo taget deres aftensmad med, og så vilde han håbe, de ikke måtte kede sig altfor meget. Det var da altid et rart sted til at grublisere over verdens dårligheder. Dermed sprang han op på slæbestedet og gik nynnende hen ad pladsen. Henrik fulgte ham en stund med øjnene, til han blev borte mellem bræddestablerne.

Det var just ikke det morsomste ventested, man kunde finde. Ind mod land var der lukket for synet af lange rækker firkantede stabler af fjæle og planker. De kunde godt se ud til at have ligget sådan i umindelige tider, de var sorte af gammel fugt og vist ligeså frønnede som det forfaldne bolværk.

Der var øde og forladt som på jorden i begyndelsen af biblen. Ingen friske spor i sandet, ingen savbuk med gule spån nedenunder, ikke nogetsomhelst, der mindede om levende mennesker. Ens egen oldefader kunde have været her og set det, just som det nu var.

Vandet selv lå sort og dødt og råddent, uden strøm og uden vippende sø. Det rørte sig lige en lille smule mod det side stinkende dynd inderst i havnen, hvor vandet var grundt; ellers bredte det sig tykt som sirup mellem de skæve pæle i bolværket og træstablerne hinsides, der var byggede ud fra bredden. Det grønne slim dækkede de vanddrukne tømmerstokke, der lå underst i stablerne, og buldnede ud som frodige tjavsede flager i vandets urene dyb. Der var ikke liv uden af træge bænkebidere og grå midder på de gamle fjæle, der var ingen lyd uden af boblerne, der drev op fra bundens råddenskab og sukkede og brast, når de nåede dagskumringen. Aftensolen gød hele sin stærke stråleglans ind mellem plankestablerne, men det var som den sluktes i den tunge luft, der dvælede over dette døde og dyndede sted.

Henrik fandt, det var en løjerlig landgangsplads, men Elias mente, at her var man allen-

fals i fred for gavtyve. Der var nok noget griset, men det var der jo allevegne i dette land. Når Henrik havde været her nogle gange, vænnede han sig sagtens til det.

Henrik brød sig slet ikke om at komme her mer. Han vendte ryggen til tømmerpladsen og stirrede over på den anden side af vandet. Der lå en flad mark med et par køer; længere nede mod floden stod de høje nåletræer, de var komne forbi. Han kunde kigge mellem dem ind over byen. De grønne kirkekupler skinnede med dyb og tindrende glans i det synkende solskær. Den høje jærnbro over floden sås mod den røde vesterhimmel som et fint, sort netværk. Og solens luende blodrose skimtedes mellem grenene på en hængende gran.

Mens de spiste deres aftensmad, sad Henrik og fortabte sig i gisninger over, hvad kaptejnen vilde i denne afkrog. Elias mente, at han kunde vel sagtens have et ærinde, uden at Henrik just behøvede at vide det. Det kunde være, at afladeren boede herude eller en af hans bekendtere. Eller han havde mulig forretninger, eller også vilde han købe en ting

til sin kone eller måske bare gå sig en tur. Det kom da egenlig ingen af dem ved.

Var han gift? Det havde Henrik ikke vidst.

Ikke det. Det kunde da ethvert fæ vide.

Men han gik ikke med ring.

Nej, det gjorde han nok ikke. Derfor sagde styrmanden også, at han satte sin sjæl i fare. Men Elias kendte godt hans kone; det vil sige, han havde været der i huset med besked til den gamle, når de var hjemme om vinteren. Hun var skam et flinkt fruentimmer, endda hun var sådan en bitte spinkel én, men hun var så væver som en bogfinke. Det var besynderligt nok, for nogle kvindemennesker kunde aldrig få greje på deres hus, om de så havde begge næver fulde af penge. Men han var vis på, at om hun blot havde haft et par lejestuer med et bord og lidt stole, så vilde hun have lavet dem til et lille himmerige. For der var det ved hende, at der var altid som blæst i alle hendes stuer og ligeså frisk som luften på Atlanteren, men så havde hun det også så fint og fornemt som en grevinde, og alligevel var man strax tilsinds, som om man var hjemme hos sig selv. Man var nok ligesom lidt bange

for at sætte sig på stolene i førstningen, men om en stund turde man snakke så frit som til sin egen moder.

Det var da underligt, han ikke havde hendes billede på væggen dernede i sin kahyt. Holdt han da ikke noget af hende, mon?

Jo, gu' gjorde han da begribeligvis det. Men det var da ikke noget selskab for en som hende at hænge i. Ok, de var ligesom et par kærestefolk, når han var hjemme. Hun kvidrede så lystig som en lærke om morgenen, og han skinnede som en nyslået toskilling, bare han så' til hende. Men han var nu ligegodt en sær én.

Så, hvordan det?

Jo, han var ligesom lidt af hvert; han havde sådan sin egen gang. Han var ikke som andre mennesker og havde nogle meninger, som ikke stod i aviserne. Nå, men det ragede jo ingen andre. Og Elias mente, de kunde tage sig nyttigere ting til end at sidde og plydse op i den gamles sager. Han for sin part syntes, det var bedst at få sig en lille lur, til kaptejnen kom igen. De skulde tidlig op om morgenen, og når det var så varmt, trængte én til at sove længe.

Det gjorde man forresten også, når det var koldt.

Dermed lagde Elias sig ned i bunden, puttede sin hue under hovedet og vendte ansigtet ind mod spanterne. Henrik sad en tid og hørte, hvordan det snorkede i matrosens kridtpibe, mens shagrøgen flød op over lønningen ud i luften; så blev røgen borte og piben tav stille, men lidt efter lød der lange pustende åndedrag fra bunden af jollen.

Henrik var ikke søvnig, men kedede sig ved at sidde der alene. Det kunde altid være morsommere at gå i land og tage omgivelserne en smule i øjesyn, mente han, og listede så forsigtig op af båden.

Han drev ganske langsomt rundt på pladsen gennem det løse sand, der ikke gav lyd, når foden trådte. Det var slet ingen lille grund. Den gik ikke så kort et stykke langsmed vandet, og hele vejen var der bygget brædde-stabler rækkevis ud i søen, så der var egenlig en fem—sex småhavne side om side. Den række stabler, der lå hinsides den havn, hvor jollen var fortøjet, løb skråt ud, så den omtrent mødte den næste række og dannede et trekantet, dunkelt bassin. De andre gik derimod jævn-

sides, åbne ud til vandet. Langs bredden var der sommesteder lidt bolværk, andensteds kun den flade dyndede strandkant. Inde på land lå ligeledes stabler af fjæle og planker, nogle enkeltvis, andre på rad med smalle gyder imellem. Udenom hele pladsen var der i gamle dage bleven bygget et plankeværk. Nu var det affældigt som alt andet her, skrubbet af mos og smulrende at tage på. Henrik havde lyst til at krybe op og se udover egnen, men han var bange for, at det skulde vælte, når han greb i det. Det behøvedes da heller ikke, for i den fjærneste ende af pladsen fandt han en låge. Den skreg ynkelig på de rustne hængsler, da han lukkede den op, og han måtte løfte den lidt for at få den over sandet.

Der var ikke meget at se. En flad mark med lidt træer hist og her og en sandet vej langs pladsen. Et stykke oppe skinnede et par lys; der måtte vel være nogle huse. Ikke et menneske at øjne. En mager hund kom travende nede fra stranden. Den ludede med hovedet og skævede sky til ham, da den luskede forbi. Ellers ingenting. Han gik ind og lukkede døren efter sig.

Elias sov hårdt, da han kom ned til

båden, og han gad ikke forstyrre ham. Så atter op i den muldne lugt mellem de mørke trætårne og langs det sorte vand, hvor boblerne steg og brast. Det var vel bare træthed, men han havde en fornemmelse, grangivelig som sandet vilde hæmme hans fødder og holde ham fast. Han fik den tanke, at sandet sugede ham til sig og vilde æde ham. Man kunde jo godt bilde sig ind, at alle de mennesker, der kom her, blev slugte af sandet. Det var både død og begravelse i ét. Og så slettede sandet alle spor efter dem, og ingen kunde ane, at de stod dernedenunder, ret op og ned, lige ved siden af hinanden, hjærneskal mod hjærneskal. Han lo ad sig selv over sit påhit, men kunde dog ikke lade være at gyse, da han lidt efter stødte til en sten med sin fod.

På en gang fik han hjemvé. Det var dog så trist at være ganske alene i det fremmede land. Når han tænkte på det, måtte han så at sige snappe efter vejret. Og det var, ligesom han var bleven forstødt af dem derhjemme. Han følte næsten nag, mens han tænkte, at nu sad de sammen ved bordet, og hans plads var tom. Og resedaduften strøg ind ad det åbne vindu. Han fik sådan en

længsel efter at sidde hjemme ved vinduet og mærke denne duft. Det var ligesom da han var søsyg og havde den mest rasende lyst til at få en drik mælk og et stykke fersk kød. Nå, det var jo narrestreger; han var da ikke et barn mer.

Nu var månen kommen op, og brædde-stablerne kastede sorte, skarpe skygger. Det var egenlig synd, at alle de planker lå her til ingen nytte. Hvis mon de var? Manden var måske gået fallit. Å snak, så havde de naturligvis solgt ud. Ja, de kunde jo rigtignok føre proces om det. Men det kunde da også gærne være, at ejermanden var bleven slået ihjel her, fordi han — fordi han — —? nå ja det kunde være det samme — men så turde ingen komme her, for man sagde, han gik igen. Og der var nogen, som en aften i tusmørket havde set ham liste ind mellem tømmeret. Det var naturligvis noget sludder, men sæt nu, sæt nu bare, at man gik ned ad denne dunkle gang, og ligesom man så drejede om hjørnet derhenne, så stod han der ganske stille i måneskinnet og kastede ingen skygge! — Det var nok snart bedst at komme ned til båden ... Å vrøvl, nu vilde han netop løbe

lige derud i måneskinnet, så han kunde se, der ingen var. En, to, tre — nej, hvor hans hjærte bankede — — — ha, ha, hvem var der så?

Nu vilde han tænke på noget andet. Gud véd, hvordan kaptejnens kone så' ud? Hun havde vist glat sort hår og store blanke fugleøjne. Det måtte være rart at komme hjem fra en lang rejse, når man vidste, at ens kone sad og ventede én og blev så glad. Monstro pladsen her ikke kunde have tilhørt en mand, som havde sin lille kone i et andet land, men skulde være her og passe sit tømmer, og så var bleven helt dårlig af at længes og rendte fra det hele og kom aldrig igen. Hvad var det, der skreg?

Nå, det var lågen. Så kom vel kaptejnen endelig. Og så turde det nok være bedst at komme ned til Elias — — Nej, der var nogen, som talte! Han trykkede sig ind mellem et par bræddestabler. Det var ikke godt at vide — men her var ikke rigtig trygt om natten i dette land.

Han gik i en af de mørke gange og var næsten nået ned til det trekantede bassin, dengang han hørte lågen gå. Nu krøb han sammen i sit skjul og holdt vejret, mens

stemmerne nærmede sig. Men da han havde sundet sig lidt, blev nysgærrigheden stærkere end angsten. Hvem kunde det være? Han tittede ned ad gangen og ud over den månelyse plads foran. Om der nu alligevel var spøgelser! ... Hist ovre stod de sorte, kantede stabler; der gik bolværket og slæbestedet, og der kom to gående lydløst som genfærd, en rank og fyldig dame med bart hår og en herre i lyst sommertøj.

Da de var nåede til slæbestedet, standsede hun.

»Nu tror jeg ikke, jeg vil med længer,« sagde hun og satte sig ned, »sid lidt hos mig.«

Han tog plads ved siden af hende og strøg hende ned over håret, hun havde lagt armene på sine knæ og så' ud over vandet.

»Jeg synes alligevel, du hænger lidt med næbet iaften,« sagde han, »hvad er der ivejen med dig, min pige? Der er da ikke noget på færde?«

»Nej, ikke sådan,« svarede hun, »det er ikke det.«

»Nå, men der er altså noget andet?«

Hun sad lidt og borede med hælen i jorden.

»Nu rejser du din vej — så bliver det vinter — så er du borte.«

»Nå, ikke andet end det. Det skal du såmænd ikke tage dig nær. Jeg tænker forresten nok, jeg kommer her engang til i år. Og i hvert fald, de par måneder går skam hurtig. Og så bliver det forår, og så har du mig igen.«

»Så du tror, de måneder går hurtig. De er ikke til at holde ud, bare. Jeg tør knap tænke på det engang.«

»Ja naturligvis er det kedeligt nok ikke at skulle ses. Men véd du hvad? Der er noget i, hvad den mand gjorde, der rejste væk fra sin kone for at komme til at holde mere af hende. Når jeg er borte, så tænker jeg på, hvor rart vi har haft det, og hvor rart vi skal få det. Og så er der da posten, lille ven, så vi bliver ikke helt skilte fra hinanden.«

»Nej, du forstår mig slet ikke. Du kunde i og for sig godt rejse din vej et helt år, ja mere, det vilde jeg ikke bryde mig om — jo naturligvis vilde jeg længes efter dig, men det vilde ikke pine mig sådan.«

»Pine dig? men hvad piner dig da?«

»Jo, det er det, at du rejser hjem.«

»Men, kære —«

»Ja, jeg véd det nok, det er dumt, men jeg kan ikke gøre for det. Det er rigtig søde breve, du skriver, men jeg er ikke glad ved dem, når de har det poststempel.«

Han lo højt: »Nu har jeg aldrig kendt mage. Jeg tror virkelig, du er skinsyg, lille Helene.«

»Skinsyg? Det kan du gærne kalde det,« sagde hun lidt fortrydelig, »men kan du da ikke begribe, at når jeg tænker på, at din rigtige kone måske har kysset og kælet for dig, mens du skrev brevet, så bliver jeg rasende. Det er ligesom hun stjal fra mig. Akkurat ligesom jeg stjæler fra hende, når du er her.«

Han sprang op og stillede sig overfor hende.

»Nej, véd du hvad, det er dog virkelig at sætte tingene på hovedet. Hvor får du nu sådannoget i din lille hjærne? Den bliver nok ligeså kruset som dit rebelske hår, hvad? Min rigtige kone, siger du. Du véd jo dog godt, at du er min rigtige kone lige så meget som Emilie. Jeg kan ikke være hjemme om sommeren —«

»Hjemme!«

»Ja, hjemme, hvorfor vil du tage dig det ord nær? Det er dog der, jeg er fra,

ligesåvel som du. Nå, jeg kan ikke være hos Emilie om sommeren, og jeg kan ikke være hos dig om vinteren. Men så har I jo ikke noget at lade hinanden høre, vel?«

»Jamen, når jeg nu véd, at du er hos hende om vinteren.«

»Ja, se der har vi følgen af, at jeg var dum og skikkelig nok til at fortælle dig det. Men du er jo dog ellers en fornuftig lille kone. Hvor gider du da plage dig med sådannoget tosseri? Hvad kommer Emilie dig ved? Du har dog aldrig set hende og får hende rimeligvis aldrig at se —«

»Jeg kan ikke lade være at tænke på hende.«

»Tænk så lidt fornuftig da. Lad os bare tage ganske koldsindig på det. Sæt nu f. ex., at jeg var enkemand. Tror du så egenlig talt, at du vilde have sat dig fluer i hovedet, fordi du vidste, jeg havde holdt af min første kone, ja ligeså meget som af dig selv. Jeg tør nok bande en lille smule på, at det vilde ikke have generet dig synderlig. Men nu har vi det jo da akkurat på samme måde. Når jeg kommer her til dig, er Emilie bare som et navn for dig, som om hun var død. Det

er ligesom jeg selv kommer fra et helt andet liv. Overfor dig er jeg dog ganske og aldeles som en enkemand. Hvad kan det da gøre dig, om jeg har haft det godt, da jeg var gift første gang. Når jeg bare ikke river dig det i næsen.«

Hun rystede lidt på hovedet: »Kære, det er dog bare kunstigt alt det, du siger. Det rigtige er alligevel, at hun er til. Og hun tager dig fra mig. Men jeg vil ikke nøjes med en fjerdepart i dig, jeg vil have dig helt.«

»Det har du da også.«

»Har jeg? Nej, véd du nu hvad!«

»Jo, det har du da rigtignok. Tag bare og se på tingene som de er. Der er hverken tale om en halvpart eller en fjerdepart. Der er ikke, om jeg så må sige, en eneste dråbe blod i mig, uden at den holder af dig. Det er noget rigtig snak, at man ikke kan have mere end én, som man holder af. Det er da ikke som med tømmer og fjæle, der kan måles ud og deles. Og når man nu kan, hvorfor skal man så ikke? Hvorfor skal man gå og gøre sig livet fattigere end det er? Javist, der er dem, som ikke har trang til mere. Men jeg er nu ikke af den slags. Det er sådan min

natur at holde mig til flere. Og det er ikke på den måde, at jeg behøver at tage fra den ene for at give til den anden. Men hvad kan det så gøre dig? Jeg holder lige meget af jer begge to, bare hver på sin måde. Hun er så rar og hyggelig, véd du, og du er så hed og hæftig. For pokker, man trænger både til storm og magsvejr. Man skønner ikke på det ene, uden man har det andet.«

»Det kan være meget rigtigt, du siger, men det er galt alligevel, og det bliver ikke godt.«

»Nej, hør nu Helene, lad os nu snakke lidt alvorlig om det. Du véd, at det ikke var rent løst og letsindigt, da jeg bad dig være min kone. Jeg havde tænkt mig om, og jeg sagde dig, hvordan jeg stod i det, og hvordan vi kunde leve sammen. Og da var du en flink pige og nokså kær.«

»Ja, jeg véd det nok, kære, og jeg siger heller ikke noget ondt om dig. Det var tåbeligt af mig dengang, men jeg vidste jo ikke, hvad jeg gjorde.«

»Men nu er du bleven så grumme klog, hvad, ven? Men hvad er det da, du vil?«

Hun svarede ikke, men sad og snoede et bånd på sin kjole.

»Du vil da vel ikke have, at det skal være forbi mellem os?«

Hun så' op og rystede på hovedet.

»Jeg kan ikke være til uden dig,« mumlede hun.

Han satte sig ned og klappede hendes hænder.

»Lille pige, nu skal du skam se at sætte dampen op. Tænk bare på, hvor vi har haft det rart, vi to. Var det ikke morsomt, når jeg kom her til havnen, og du ventede mig den første aften. Den lille, rare stue med den rare, store lampe! Og selv når vi skulde skilles, det havde jo også sin lykke, for vi følte, hvor meget vi holdt af hinanden, ikke? Og kan du huske, når vi gik i den sorte skov om aftenen, der var så stille på de glatte grannåle, og jeg holdt min hånd inde på brystet af dig og syntes, jeg kunde høre dit hjærte, hvor det slog. Og så, når vi drev ude på strømmen om aftenen og sad ved siden af hinanden og spejlede os i vandet. Jeg gik hele dagen og glædede mig til, at jeg kunde smutte over til dig om aftenen, eller når du vilde træffe mig i byen. Hvorfor skulde det være forbi? Hvorfor skulde du ikke kunne glæde dig over det

ligesom tidligere? For det gjorde du, Helene. Der var ikke tanker af, at der var noget, der skurrede.«

»Jeg tror nu, det var der alligevel. Kender du ikke det, at man ligger om natten, og så er der noget småt noget, sådan noget rent ubetydelig småt noget, som næsten bliver borte mellem ens fingre. Men lidt efter svulmer det og voxer og drejer sig, og man ligger og er så bange, for enten må man ligesom skaffe sig en rent overnaturlig kraft og knuse det, eller også styrter det over én. Sådan er det nu ved at voxe op mellem os, synes jeg.«

»Det er jo bare feberfantasier. Men du er jo ikke syg, vel?«

»Nej, men jeg er ligesom valen og fryser indvendig.«

Han stod lidt og bed sig i kindskæget.

»Hum! Nu tror jeg næsten, jeg kan forstå, hvorfor du ikke har holdt af at gå ind i byen med mig i den senere tid. Og nu tror jeg også, at det ikke sämeget er skinsyge, du lider af, i og for sig.«

»Hvad mener du?«

»Jo, jeg mener bare, at det er disse forbandede gamle fordomme, der har fået tag

i dig. Herregud, Helene, er der virkelig gået møl i dig også? Nå ja, det er jo ikke, hvad man kalder regelmæssigt, dette her liv, vi fører. Og jeg vilde for din skyld ønske, det var det. Men det er da heller ikke værd at bryde sig mere om reglerne end de fortjener. Gudbevares, det kan i de allerfleste tilfælde være meget praktisk og fornuftigt at holde på, at man kun skal gifte sig med én og gøre det til en regel. For de fleste mennesker kan kun leve efter sort på hvidt. Når de ikke har en reguladetri at gå efter, løber de surr. Og det er de evig glade ved. De går og kigger efter, hvordan naboer og genboer bærer sig ad, og så bærer de sig ligedan ad. De laver deres liv efter disse dumme gader, lige op og ned, altid ens, de lever efter en geometri, rette linjer, passer og lineal, sådan er de. Å hvor de havde inderlig godt af at komme lidt til søs. For der flyder det, der bevæger det sig, der er det aldrig ens. Der bliver man slebet rund som en sten og får at se, at verden ikke er firkantet.

Nå ja, det gælder at holde tungen lige i munden. Men når man nu kan, hvorfor skulde man så rende efter Per og Povl, som hverken

kan eller tør? Hvorfor fanden skal man lade sig imponere af sådanne rent praktiske regler, som om de var evige naturlove. Det er en kunst at gå udenfor reglerne uden at gå istykker; men når man nu forstår den kunst?«

»Jamen det er nu det, at jeg tror ikke, jeg forstår den.«

»Å, tidligere har du dog godt forstået den.«

»Ja, det bildte jeg mig ind, men det var ikke sådan alligevel.«

»Ja, kære, det er nu altid sådan, at når man har fået en ny mening, så tror man, at ens gamle meninger var bare indbildning, skøndt de måske var meget mere virkelige end de ny. Men brug nu dit kloge lille hovede, ven. Det er ikke andet end sådannogle nattedrømme, der er bleven siddende dig i blodet. Tag blot din vilje sammen, så skal du se — blæs på dem — så er de væk.«

»Tror du da ikke, jeg har strittet imod? Men de kom igen.«

»Ja, hvad så? Vi har jo altid griller, der kommer igen og ærgrer os. Men så slås vi med dem. Det hører da også til livets behageligheder. Hvis vi altid havde smult vande, så blev det snart lovlig vammelt at leve.«

»Jamen det er ikke noget, der kommer og går. Det sidder fast i mig.«

»Ja, det er fordi man giver det lov til at gro fast. Men det kan godt rykkes op endda. Javist, noget er der altid, som bliver tilbage. Det er alle disse gamle lærdomme, der æder sig ind i én ligesom gravrust. Der går disse træede skolemestere og tærper ind i os, at vi er skabt én mand til én kvinde ogsåvidere ogsåvidere. Nå, så bliver man voxen og opdager måske, at man er skabt til to og tre, ja og så krænger man den lærdom af sig som en sele, men der bliver altid spor af, hvor den har gnavet ens hud. Og selv om man er sådan en stadspige, som du er, så mærker man svien i det og føler sig måske så underlig ved at være fri, at man længes tilbage til seletøjet. Men det er og bliver dog ikke andet end dum, gammel lærdom. Og man kan gøre sig fri for den, det kan man. Hvorfor vil du da tage dig det så nær?«

»Nej, du, det er ikke det alene. For se, efter min børnelærdom måtte jeg da også skamme mig over at leve her som din kone, og vi er ikke gifte. Men det bryder jeg mig ingenting om, ikke en smule. Det tror jeg

godt, jeg kunde være bekendt for alverden, om det skulde være. Og jeg er vis på, at der ikke er noget ondt i det. Når vi blot holder af hinanden, rigtig ægte og inderlig, så er Vorherre ikke vred over det. Om man er gift eller ikke, det tror jeg har mindre at sige.«

»Netop du, netop! Det var det, jeg sagde før. Folk i almindelighed skal have et bestik at gå efter, noget fast og bestemt, ellers slingrer de. Sådan kan de fleste ikke leve ordenlig sammen, uden at de har en præst til at vie sig i kirken. Og det kan være fornuftigt og hændigt nok, men der er ingen grund til, at de, der ikke behøver den gangkurv, skal bruge den. Men sådan er det jo dog akkurat også med det andet, om man har en eller to koner. Det gør i og for sig hverken fra eller til, det er hverken ondt eller godt, det kommer helt an på, hvordan det er mellem de og de tre mennesker. Og når det er godt, som det er med dem, så fanden i vold med naboer og genboer og geometri og gamle skolemestere. Og nu må du da virkelig indrømme, at sådan som vi har haft det, har vi spillet vor trekantede whist meget hyggelig og rart. Og tilmed — det eneste,

der kunde plumre sagen, var der ikke. Det var noget andet, om I skulde have levet sammen begge to. Så vilde jeg have betænkt mig lidt på det, inden jeg havde budt dig det. Ikke for det, jeg tror magelig, det kunde gå; men det var dog vel risikabelt. Nå, men det er der jo slet ikke tale om. Men hvor kan du da gå og blive bange for sådanne indbildninger. Det er jo ikke andet end røg og skygge. Løft du bare dit lille, søde ansigt og vær kæk, min unge. Ser du, det er jo dog egenlig mig, som har det værste arbejde, det er mig, der skal styre mellem jer begge og holde skik på tingene. Men når jeg nu kan det? Herregud, Emilie er jo hundrede mile borte fra dig, hvad kan hun da genere dig? For mig er det så naturligt. Og for pokker, synes du, der er noget særlig fortjenstfuldt ved at gå og sulte sig her i livet?«

Hun sad lænet udover bolværket og tog sand og lod det glide mellem sine fingre. Det sydede som hedt jærn i det sorte vand.

»Du taler idel fornuft, kære,« sagde hun, »men det hjælper mig altsammen ingenting«.

Hun tog atter sand i sin hånd og lod det falde i havnen.

»Se, hvor det vand er sort«, sagde hun lidt efter, »jeg går så tit herned om aftenen bare for at sidde og se udover det. Og så bobler det op dernede fra. Det er ligesom der kunde ligge én dernede og kalde og hans røst så kom op som store bobler.«

»Jeg synes gærne, du kunde vælge dig et hyggeligere sted til dine aftenture. Det er naturligvis hernede mellem al denne råddenskab og elendighed, du har fået sådannogle usunde idéer. Du måtte såmænd hellere gå på en kirkegård. Der er der da en smule spor af levende mennesker«.

»Nej, her er rart, her er man i fred for alle andre, her kan man være ene med sig selv, rigtig ene, sådan at man får sig selv at se. Og når man sidder og længes og er urolig og slås med sit eget hjærte, så dulmer det at være hernede. Og jeg synes egenlig, at det er ganske kønt med de stille skygger fra alle disse høje planker ... Jeg vil sige dig, Herman, det kan ikke gå, som det går. Det er ikke gamle fordomme, som du siger. Det er meget mere, kan du da ikke forstå? Hun skal ikke tage dig fra mig, hende derovre. Du skal ikke tænke på andre end mig. Der

er ikke den ting, jeg ikke vilde gøre for dig. Men jeg vil have dig for mig selv. Jeg er ikke en tynd og bleg pige, der kan finde det rart at give afkald. Jeg holder ikke af at resignere. Du må være min, ene og alene, hører du det. Hvorfor skal jeg ikke have lov til at være rigtig lykkelig?«

»Nej, nu har jeg aldrig hørt mage. Du er dog det underligste pigebarn, jeg véd. Som om du kunde få det bedre end du har. Nu ses vi så tit, at vi ikke glemmer hinanden, og så ikke så tit, at vi bliver kede af hinanden. Men tænk dig nu ganske koldsindig om, hvordan det vilde gå, hvis vi brød overtvært med alt andet, som du vil have det. Hvordan skulde vi arrangere det, mener du? Ja, jeg måtte begribeligvis opgive min plads. For der var jo ikke andet for end at rejse til Amerika. Og de penge, jeg har hjemme, er Emilies, dem kunde jeg da ikke tage fra hende. Tror du så ikke, det kunde knibe for os at komme frem derovre. Og nu har vi det så rart. Det er ikke sådan at få noget at tjene. Og jeg tror ikke, du vilde synes rigtig om at få smalhans i huset.«

»Å, jeg er vis på, vi skulde sagtens klare

os. Og jeg vilde hellere have det småt end som nu.«

»Jatak, det kender jeg. Jeg kan blive så arrig, når jeg hører sådannoget. Ja undskyld, kære, men det er den slags fraser, I pigebørn har så nemt ved. Det bliver bare gærne noget ganske andet i virkeligheden. Når krybben er tom, véd du —«

»Jeg lover dig, at du skal ikke komme til at fortryde det.«

»Ja, det kan du sagtens sige, men det véd du dog ikke.«

»Jeg vil heller dø tusinde gange end du skal høre mig klage.«

»Ja, hvad fornøjelse kunde jeg have af at du døde, lille Helene?«

»Men herregud, selv om det koster dig noget, kan du da ikke sagtens gøre det for min skyld. Hvorfor skal jeg lide? Jeg må dog have samme ret som dig. Jeg har ofret dig alt og det gjorde jeg gærne, men hvad er det værd, når jeg ikke får dig helt.«

»Jamen, man kan dog ikke gå helt op i kærlighed. Der er jo så meget andet, man trænger til. Man må have andre mål i verden

ved siden af. Hvad kan det da skade dig, om et af de mål er en anden kærlighed?

»Det forstår jeg slet ikke. Skal det være alvor, så er da ens kærlighed ikke en blot og bar behagelighed ved siden af mad og klæder. Hvad det kan skade mig? Men det er netop det, jeg mener, at når et forhold som her mellem os, der er udenfor det dagligdags, når man skal kunne leve i det, så må det også være over det dagligdags. Ellers bliver det søleri. Jeg synes, det bliver urent og uhelligt. Jeg må have et bevis. Jeg mener, jeg har ret til at kræve det. Jeg må kræve det, hvis ikke —«

»Kære, da du holdt rigtig af mig, trængte du ikke til noget bevis.«

»Det må du ikke sige, Herman, det må du ikke.«

»Men, kæreste Helene, hvad vil du da, at jeg skal gøre?«

Hun tog ham om halsen og trykkede ham ind til sig.

»Bliv hos mig, Herman, vær min alene, du véd ikke, hvor jeg skal holde af dig«.

»Jamen, du tænker jo slet ikke på Emilie.«

»Hvad kommer hun mig ved?«

»Nej rigtig, det er det, jeg siger; hun kommer dig ikke ved. Men hun kommer mig ved.«

»Du taler kun om dig selv. Kan du da ikke have lidt medlidenhed med mig?«

»Jamen kan du da ikke forstå, hvor jeg holder af Emilie?«

Hun slap ham og næsten stødte ham bort. Så bøjede hun sig pludselig ned efter en sten i sandet og slyngede den ud i bassinet. Den plumpede under, så det sprøjtede, og en række ringbølger bredte sig over det stille vand, til de klukkede og sukkede mod bræddestablerne rundt om.

Hun stod og så' efter dem, indtil den sidste var forsvunden. »Jeg er så led ved mig selv«, sagde hun omsider, »kære, det er så dumt, så dumt, at jeg har siddet her og plaget dig med min tossede snak. Bryd dig bare ikke om det. Nu vil jeg slå mig det hele af hovedet. Det er en skam, jeg har sinket dig med det, du må jo være træt, kære ven; det var bare sådan et løst indfald. Det skal du ikke tænke noget på. Gå nu ombord, du, klokken er mange.«

Han havde stået og flænget i sit lomme-

tørklæde med rynkede bryn. Nu klaredes hans pande atter; han gik hen mod hende og smilede.

»Så, nu snakker min egen fornuftige Helene igen. Ja, det er disse nattefantasier, du kære, så rækker man efter det luftige og det umulige. Lad os bare ikke tage det for mere, end det er værd. Vi vil leve i dagslyset, vi to, ikke? Imorgen, når solen skinner, har du glemt alt det, skal du se.«

»Ja, det håber jeg også nok, Herman. Men nu må du gå.«

»Skal jeg ikke følge dig op ad vejen? Jaja da. Godnat så, lille søde.«

»Farvel!« Hun knugede sig ind mod ham. »Kys mig, Herman!«

Henrik listede sig hastig ned til båden. Elias sad duknakket på en af tofterne og halvsov. »Hvor har du nu støjet om?« spurgte han med søvnig røst. Henrik svarede et eller andet hen i vejret og gik ned på sin plads.

Lidt efter kom kaptejnen hurtig gående.

»Det blev længere, end jeg havde ventet«, sagde han, »lad os så komme ombord«.

Men han blev stående en stund på bol-

værket og stirrede mod de små skyer, der drev hen over månen som kulrøg. Han tænkte måske på, hvad vejr det vilde blive. Men mulig lyttede han efter, om han kunde høre en træg låge skrige på sine hængsler. Henrik sad og så' ud over det blanke vand. Der var ikke en krusning at se i havnen, ikke en vovelyd at høre. Men ned ad åen drog sig en smal vindstribe som små blinkende sølvskæl, og hinsides bræddestablerne ligeoverfor måtte der også være en lille luftning, for han kunde høre vandet sukke og sive ganske svagt i tømmeret. Og var det en fisk, der slog op? Eller var det en lille bølge, der listede sig ud mellem et par af de gamle fjællestabler? For han så' det lysne i måneskinnet, et enkelt hastigt glimt, der kom og svandt.

»Nå«, sagde kaptejnen og hoppede ned, »så glider vi«.

De roede let ned ad den stille flod. Der var ikke anden lyd end vandets rislen forude og årens tørre slag mod åretollen. Kaptejnen sad og styrede uden at mæle et ord. Han trak sig i kindskæget, sommetider smilede han, og sommetider faldt han i tanker.

Elias halede stærkt på sin åre, som om

han længtes hjem til køjen. Imens lod han sine øjne fare rundt. Snart hvilede de på kaptejnens ansigt, eller på skibene, der lå sovende og sorte i det milde, tindrende måneskin, og snart så' han forud over sin skulder.

Henrik holdt øje med sit åreblad, der blinkede i månelyset, når han bladede åren. Den taktmæssige rolyd gjorde ham efterhånden lidt søvnig, og hans tanker begyndte at gå rundt som propper i en sluse. Den øde tømmerplads og dagens hede, ord, han havde hørt af Elias, og mens han lyttede bag brædderne, det hvide ansigt med de dunkle øjne og hende derhjemme, der var sådan en lille fin én. Som han dog blev sløv af den åretakt. Men det var ligesom der arbejdede sig et spørgsmål frem igennem den, først utydeligt og latterligt; det dreves bort, men gled frem igen; han dukkede det ned, men det skød op pány, stadig klarere og stadig mere ængstende: hvorfra kom det lille bølgeblink i månelyset?

TESTAMENTET.

Notarius foldede omhyggelig dokumentet sammen og stak det ind i den lange blå konvolut, rejste sig på sine stive ben og leverede det med et lille sirligt buk til den gamle dame i sengen. Hun snappede det og gav sig til at glatte konvolutens kanter med sine tynde, gule fingre. Mens notarius blev hjulpet i sin støvfrakke af de to opløbne kontorister, smuttede hendes små mørke øjne mistroisk over dem fra protokollen til deres støvler.

»Er det nu vist og sandt, at det er i sin orden, som det skal være?« spurgte hun, da de sagde farvel. »De holder vel da ikke mig gamle menneske for nar, hvad De?«

Notarius smilede medlidende og nikkede beroligende, men de to kontorister gjorde sig

lange i deres sko som et par hanekyllinger, der skal til at gale. Og så var hun atter ene.

Hun harmede sig. Nu gik de derude og gottede sig i solskinnet. Hun kunde tænke sig, hvordan byskriveren trissede af og gned sine kolde hænder som foran en kakkelovn, mens de to lange drenge daskede bagefter ligesom et par hundehvalpe, der er nærved at rende fra deres egen hale. De mente vel sagtens som så, at hun ikke mere vilde komme til at slikke sol. Og så var det som der blev mere til dem, hæ! Men fordi én går hen og gør testamente, er man da ikke lige på minuten til at putte i jorden. Og det håbede hun, at en og anden vilde erfare.

Men forresten kunde det gærne snart være forbi med denne træthed. Og hun var så underlig tung i sine ben. Det var også en skam, at hun helt gik glip af det gode, lune sommervejr. Hvordan mon det stod sig med hendes reseda og med stokroserne? Hun var så evindelig vis på, at haven fik lov til at skøtte sig selv, som den vilde. Men nu kunde de bare lade hende komme op, så skulde der sandt for dyden nok komme gang i tingene. Den Henriette! den Henriette!

Hun lå en tid og lyttede. Gennem det halvåbne vindu hørte hun den lette vind syde i talløse løv som en vældig kedel, der kogte; vinrankens blade tjattede nu og da stjålent på ruden og kastede legende skygger over væggen i værelset. Hun kunde skælne og følge alle de kendte lyd fra haven, humlebiernes summen og gråspurvenes pippen gennem bladenes ustandselige bølgebrus. Og så var der en frugt, som faldt i græsset, og så fløj en solsort raslende og klukkende op af ribsbuskene. Det næsvise tyvetøj! Skøndt i og for sig kunde de da gærne æde ribsene; Henriette lod dem alligevel sidde og rådne.

Der vældede sådan et sundt og forynget liv ind ad vinduet, at hun næsten følte sig ubehagelig berørt deraf. Luften kunde også være for stærk igen. Og det var næsten som hun selv og hendes stue skrumpede ind og blev ældre derved. De kunde ikke forny sig selv som tiden kunde. Her stod nu alting, som det havde stået i de sidste tredive år — ja, sofaen var flyttet ud for at give plads til sengen — men det så' snarest ud, som om det havde været her i hundrede år. Der var det gamle chatol med de mange skuffer og

en Tyrk med turban og krumsabel på hver sin side af det lille spejl; der var de stive stole med tremmer i ryggen og stribet betræk og det tyndbenede mahognibord, hun havde arvet efter sin faster. Og på væggen et par kobberstik i falmede forgyldte rammer og en silhuet med en stor fugtplet i hjørnet af det gulnede papir.

Hun kendte dem ud og ind, hver eneste knast i træet og hver stopning i gardinerne, hun havde da også haft god tid og lejlighed dertil, sådan som hun nu i åringer havde støvet dem af og banket dem, luftet ud og vasket af — nu syntes hun, de stod og gabede ad hende, tomme og døde, og hun var vis på, de lugtede muggent og forgemt, men hun havde bare ingen rigtig fin næse mer. De havde været så at sige hendes bedste venner og fortrolige i størstedelen af hendes liv, men nu var de så kedelige. De havde ingenting at fortælle hende, ikke andet end at hun havde gået og puslet mellem dem dag ud og dag ind, altid på den samme plet. Det gamle taffeluhr stod og dikkede og dikkede. Hun skelede forbitret hen til det. Sådan havde det år efter år skåret tiden istykker for hende; det var som en god ende garn,

der blev klippet over i en masse små meningsløse stumper, allesammen lige lange og ingenting til. Det var nogetnær hendes liv, det. Tiden burde gå rundt ved dørene og blæse i en trompet, at man skulde holde sig vågen og bestille noget, inden det var for sent, men den luskede forbi på hosesokker og sagde, at det havde ingen hast. Og først bagefter fik man syn for sagen: at ens tindinger var bleven grå og ens ryg kroget og ens fingre rynkede og stive. Hvad havde hun vel fået gjort, som hun nu kunde glæde sig ved? Holdt det rent om sig, ja, madet guldfiskene og strikket strømper til Kineserbørn! Når hun bare kunde få lidt kræfter i sine ben igen, så måtte for hendes skyld alverdens Kineserunger gærne gå splitternøgne — med respekt at sige.

Sikken blå og tykke årerne stod på hendes hænder! Det var dog ganske rart, hun havde fået det testamente i sin rigtighed. Hvor var det nu henne? Nå. Men hvor blev nu Henriette af, den lange, dovne tøs?

Hun famlede ud mellem medicinflaskerne på det lille bord ved sengen og fandt klokken og ringede.

Lidt efter kom Henriette ind. Hun var

en stor rolig blond pige, meget skær i huden og ren i klæderne.

Nå, hvor hun nu havde været henne? På gaden at holde faddersladder måske? Eller hun havde vel siddet og sovet og set ud af køkkenvinduet istedetfor at komme ind til sit syge herskab?

Nej, hun havde bare været ude at vaske op.

Ja, hvis hun var færdig, så kunde hun værsgo sætte sig ned her.

»Kendte du dem, der var herinde før?« spurgte den gamle dame lidt efter.

»Jo, den ene er jo søn til købmand Frandsen nede i gaden«.

Å, vissevasse, hvem snakker om den næsvise grinebider? Véd du, hvem den gamle herre var? Nå ikke, det var underligt. Det var notarius, min pige, — notarius publius, forstår du.«

»Herregud da!« sagde Henriette.

»Tossehoved! Mener du måske, at det er ligesom moskuslugt i et hus? Du kan vel nok begribe, hvad jeg vilde ham?«

»Ja, frøkenen vilde vel sagtens gøre sit testament.«

»Nå, ja så véd du naturligvis også, hvad der står i det, hvad?«

Henriette stirrede på hende med forbavsede øjne: hvor skulde hun vide det fra?

»Å, lad nu bare være med at gøre dig hellig, min gode. Tror du måske ikke nok jeg véd, at du stod og lurede udenfor døren, mens han var herinde. Nej, min rare pige, jeg er gammel og erfaren; jeg kender nok jeres lumskerier, kan du tro. Mig spiller I ikke sådan på næsen.«

Henriette lo og viste sine hvide tænder. Det kunde da aldrig falde hende ind.

»Jaja, jaja, jeg har nu sådan min egen mening; jeg véd hvad jeg véd. Men der står forresten også noget om dig i det papir, når du endelig vil vide det. Ser du, her har jeg det. Det vilde du nok gærne have fingre i, hvad? Men pyt sa' Per. Det gemmer jeg nu, forstår du. Men du har jo dog været nogenledes skikkelig i de fire år, du har været her, når jeg selv skal sige det. Derfor har jeg da også betænkt dig med et og andet her i papiret. Men derfor skal du endelig ikke blive hoven ligestrax. Jeg er ikke død endnu, min bedste. Og jeg kan lave om på det den

dag og time jeg får lyst. Og jeg kan gærne leve mange år endnu. Du mener måske, fordi jeg er gammel og svag —«

Å, Henriette mente, at frøkenen såmænd var livlig nok. Det smigrede åbenbart den gamle.

»Ser du, hvad fornøjelse har jeg vel af at give de smuler, jeg har, til mine søskendbørn? De utaknemlige knægte! Det par gange, de har været her og set til mig, har de bare stjålet mine gode syltebær. De bryder sig ingenting om mig, og jeg bryder mig for den sags skyld meget mindre om dem. Gid jeg må ligge i jorden, før jeg giver dem en eneste rød skilling! Så, Henriette, nu hyler snedkerens tyvagtige kat derude igen! Spring ud og jag mig den væk, det skarn! Nej, nu tav den stille. Jo, vil du se til, du kan komme ud efter den, — du er dog også et rædsomt sinkehoved! Så, hvor hun smækker med døren! Å, mit arme hoved!«

Det var nu alligevel ganske rart med det testamente. Så havde hun altid en lille line på Henriette; når hun begyndte at sløje af og kunde trænge til en lille opstropper, så behøvede hun bare at trække ganske lidt i snoren,

så skulde der nok komme gang i hende. Og hvorfor skulde man ikke tage al den gavn af sin smule penge, som man kunde, inden man lå med næsen i vejret? Det var da heller ikke endeligt, når galt skulde være. Og det skulde nok virke på det store kvindemenneske. For selv om hun ellers var temmelig ligeglad og vist ikke havde farlig megen forstand i sit tykke kødhovede, så havde de bønder altid nok til at lægge to og to sammen. Og hendes fader var møller og gærrig: han havde da ord for tolde svært af malekornet. Hun fik jo forresten ikke det hele; der blev altid noget tillevns til Kineserbørnene og de andre.

Og man havde vel lov at tænke lidt på sig selv, når man var bleven så gammel. Der var ingen andre, der tænkte stort på én. For der var snart ingen mer. Det var jo sådan, at hver gang de ringede over lig, så var det en af hendes jævnaldrende. I gamle dage døde der mange fler unge end nuomstunder. Hun havde ikke gidet gå på kirkegården i de sidste fem år, for det var bare kendte folk, der lå dér, og dem, der ikke var dér, kendte hun ikke. Det var ikke morsomt at tænke på. Det var så trist at ligge hen for sig selv og

glemt af alle de andre; man syntes også, det var meget mere ensomt, når man lå, end når man gik oppe. Så lyttede man efter trin, og der kom ingen. He, hvem skulde komme? Men nu havde hun da hold i Henriette.

Ene! »Ja, det er Deres egen skyld; De kunde have giftet Dem, min søde!« Sådan plejede gamle frk. Feldmann at sige. Ja tak iligemåde! Men der var da forresten ingen bud der, hihi! — Nej, hun sagde såsandt tak for sig. Hun havde set nok af det, da hendes fader giftede sig andengang. Hun skammede sig den dag i dag på hans vegne, den halvgamle mandsperson. Der gik hendes stedmoder i ét væk og var i omstændigheder. At noget fruentimmer med blot en lille smule anstændighedsfølelse vilde! Det var ligesom hendes egen hunhund i sin tid. Men den fik da også sporenstregs et par mursten om halsen og herut i mølledammen. Og al den modbydelige stank og støj og urenlighed! Nej, sålænge hun kunde trække vejret i sin hals, vilde hun takke Vorherre så mindelig, for at han havde bevaret hende for det. Og hun havde såmænd nær været tosset nok til at bære sig ad som andre. — — Som han kom

svinkende og svansende og smiskede med sine fine ord og fagter! Oh! det var blomster og vers og vissevasse: Søde Maj! — forglemmigej! — elskovsvarme — i dine arme! — Og roser og krusemynter! ... puij! Men hun opdagede gudskelov, hvad han var for en vederstyggelig nærgående gris af et mandfolk. Uh, hun kunde føle sig ganske smudsig, når hun bare tænkte derpå.

Hun pustede og viftede med lagenet og vejrede med dynen. Der var så kvalmt, syntes hun. Begge vinduerne måtte op for den friske luft. Men hvor mon nu den Henriette føjtede om?

Hun lyttede. Hvadfornoget? Troede hun ikke, at hun snakkede med nogen ude i haven, ligefrem ude i haven! Og ih du milde! Hvad var det? Hun lo — hun lo såsandelig, den utaknemlige tøs!

Den gamle dame fik klokken fat og kimede som der var ildebrand. Lidt efter hørtes der hastige trin og skørtesus udenfor.

»Henriette! vil du lige strax på timen komme herind!«

»Javel! nu kommer jeg!«

»Sikken hun skingrer, den bondejolle!« knurrede frøkenen. »Du bilder dig vist ind,

du er hjemme ved din faders kværne, sådan du skriger,« fortsatte hun, da pigen kom. »Eller tror du måske, jeg er døv? Nej, jeg kan, Herren være lovet, endnu høre, hvad du tager dig for derude. Nå, måber hun! Smæk mig strax det vindue op der! Du er en rigtig sød pige, at du lader mig ligge her i timevis og kvæles. Men naturligvis — når bare jomfruen kan slippe væk fra mig, så er hun glad!«

»Jamen frøkenen behøvede jo aleneste at ringe, så var jeg der jo.«

»Nej, hør hende! Hun er dejlig! Jeg tror vedgud hun ræsonnerer! Har jeg, må jeg spørge, ikke ringet på klokken, så jeg er ganske øm i armen? Å, min arm! Men hvad bryder du dig om den? . . Nu vælter hun min sæl og salighed over den stol. Du tager livet af mig med det spektakel. Men det er måske netop det, du vil. Det kribler i dine fingre efter at se, hvad der er i det blå papir her, hvad? Men det går ikke så let, lille Henriette, det går ikke så let.«

»Ok! det tænker jeg såmænd ikke på, frøken.«

»Nå, så det gør du ikke! Og det vil du bilde mig ind? Jovist! Jeg er så sikker på,

du går og regner ud . . . Nå, så det gør du ikke? . . . Og det er den tak, man får! Du gode Gud! Her gør man testamente bare for hendes skyld, og så ikke så meget som ofrer hun det en tanke!«

»Men frøken, så er det da galt, enten jeg tænker på det eller lader være!«

»Nu våser min gås. Jeg synes, du bliver så kæphøj på det sidste, min bedste pige. Er det arven, der allerede er gået dig til hovedet? Forhast dig endelig ikke, min lille høne! Og så render hun sin vej uden videre for at holde sladderas. Du véd, jeg har én gang sagt, jeg vil ikke have det. Hvor var det nu, du var henne at snakke ondt om mig?«

»Å, jeg stod såmænd bare nede ved snedkerens hæk.«

»Nej, nu har jeg aldrig kendt mage! Stod du og snakkede med den lange, næsvise lømmel af en snedker, må jeg spørge? Den tobaksrygende gavflab!«

»Nej, slet ikke, frøken. Tværtimod — det var med hans søster.«

»Den rendetaske!« mumlede den gamle frøken. »Sæt dig ned og tag dit sytøj. Så kan jeg da passe på dig. Jeg er træt og vil

sove lidt. Du gør mig heller ikke andet end ærgrelse.«

Hun strakte de gule, rynkede hænder ud over det hvide lagen og lå stille en tid og trak vejret. Engang imellem løftede hun et øjenlåg og skævede til Henriette; sommetider bevægede hun læberne en smule, men hun syntes for mat til at tale.

Da hun en halv time senere så' op igen, plirede der en frisk og rørig styrke i hendes små øjne. Hun lå stille som en mus, men spejdede efter, hvad pigen tog sig for. Henriette sad ved vinduet med sytøjet i hænderne, men hun rørte ikke nål og tråd, hun stirrede i tanker på det store chatol ligeoverfor hende.

Hoho! ja det var nok en mere behagelig bestilling end at sy viskestykker. Hun mente vel allerede, at chatollet var hendes, og nu spekulerede hun sagtens på, hvordan det skulde anbringes hjemme i møllerstuen. Ja, hendes fingre kløede nok efter at hale skuffen ud for at stryge henover det rare, brune egetræ. Eller monstro hun sad og kiggede i chatolspejlet, den forfængelige tingest? Jo—o, det var rigtig

net at se, var det: et stort melet ansigt med fregner. Nå, nu fik hun hånden under hovedet. Ja, hvorfor ikke, de er skrøbelige de unge huse. Og hvorfor skulde jomfruen ikke gøre sig det mageligt? Mon hun ikke vilde have sofaen ind at slange sig på? Nu kiggede hun ud i haven. Det kunde hun vel lide at gå derude og drive om, istedetfor at være flittig og se sin syge madmoder til bedste. Men hun kunde så sandelig tro, visen ret strax skulde få en anden tone. Hun skulde ikke have noget af det driveri og dovenskab. Hum, hum, det gjaldt bare om at hitte på noget.

Den gamle dame rørte sig i sengen og hostede. Henriette vendte sig fra vinduet og bøjede sig atter over sytøjet.

»Henriette!« lød det lidt efter.

»Ja, frøken!«

»Å, lille rare Henriette, kan du gå ud i forstuen, min pige. Der hænger mit store slag. Kan du tage og bære mig det op på loftet og hænge mig det ind i klædeskabet.«

»Ja gærne, frøken.«

Henriette skyndte sig ud, frøkenen hørte hende stige op ad den stejle loftstrappe i forstuen, det knagede i de gamle loftsbrædder,

da hun gik henover dem, og der dryssede lidt sand ned på hendes dyne. Så tabte trinene sig og der blev stille, men lidt efter dukkede de op igen, blev stærkere, til det pånу knagede over hende, og så hørte hun hende stige forsigtig ned ad trappen.

Da Henriette kom ind i stuen, søgte hun hen mod sin plads ved vinduet, men frøkenen stoppede hende.

»Ja, det var godt, min pige. Men å hør, den kurvestol der, som du var ved at falde over før — den står dig vist ivejen, min lille. Det er bedst, vi får den sat tilside, vi kan måske sætte den ind i kammeret — nej forresten, det er nok ligeså godt den også kommer på loftet. Du kan vel nok slæbe den derop, du har jo så mange kræfter. Det må du da have, for du har jo ikke brugt dem idag. Se så, nu står hun der og falder i amdam! Ja — gå du kun med den, værsgo!«

»Nå, ja ja,» sagde Henriette, og så gik hun med stolen.

Den gamle dame lå og spillede med fingrene og stak munden ud til noget af et smil. Hun skulde sågu' nok få benene rørt, når hun ikke vilde bruge fingrene. Hun

havde såmænd også så godt af at flytte lidt på sig, det var jo ligeved, hun blev fed, det store kvindemenneske. Og siden hun var så lysten efter at se chatollet, så skulde hun også få den lyst styret.

»Å, Henriette,« begyndte hun, da pigen kom igen, »hvor er mine nøgler? Nå der. Ser du, min gode, den nøgle dér er til de store chatolskuffer. Kan du trække mig den underste ud? Tak, det var godt. Dejligt egetræ, hvad? Føl kun rigtig på det, lille. Gamle solide ting, ser du vel, ikke sådannoget jux, som de laver nuomstunder. Men det chatol har jo også været min morbroder, etatsrådens. Der ligger duge i den skuffe, hvis jeg ikke husker forkert. Kan du tage de to øverste af dem. Lad mig se. Jo; ja det er nydeligt stof, ikke? Og der er bleven holdt hævd over det i min tid. Kan du så bære mig dem op på loftet og lægge dem i den underste kommodeskuffe.«

»Skal de nu også på loftet?«

»I den underste kommodeskuffe, hørte du måske.«

Henriette trak på skuldrene og gik med dugene.

Hihi! hun så' ikke mild ud! Men man har jo hånd i hanke med hende, heldigvis. Og hun skulde ikke tro, hun var færdig endda.

Den gamle frøken lagde sig magelig tilrette i sengen og fulgte med velbehag pigens træge trin ned ad trappen.

»Så de to næste!« kommanderede hun, da Henriette atter kom ind. »Nå, hvad glor du på? Sover du måske indvendig? Det kunde ligne dig. Vil du behage at bære mig alle de duge op. Men to ad gangen, om jeg må bede. Det vilde være synd, om du skulde overanstrænge dig.«

Pigen blev lang i ansigtet og så' ned i skuffen. Den var dyb.

»Det bliver nok dagsarbejde, dette her;« mumlede hun og gik med det næste par uden at forhaste sig. Frøkenen fulgte hende til dørs med et par skarpe øjne; det gjaldt at passe på, at hun ikke tog mere end ét par hver gang.

Ja, nu kunde hun muntre sig med det. Der var fire og tyve duge i den skuffe, og så var der tolv par lagen i den næste. Det blev ligesåmeget som otte og fyrre stykker i det hele, det var ligesåmeget som fire og tyve

gange, — det var da altid nogen gange op og ned ad trappen.

Hun lå nu en tid og nød den mere og mere mutte mine, hvormed pigen gik ud og ind, og passede på som en smed, at hun ikke tog formeget. Engang imellem kom hun med en lille bemærkning:

»Smæk ikke sådan med døren!«

»Ja, du kan sagtens, du med dine unge ben!«

»Hvad var det for et rabalder, du lavede henne på loftet?« spurgte hun engang.

»Rabalder? Å, det var bare snedkerens kat, der var sprunget ind gennem gavllugen. Så jog jeg den ud.«

Og hun drog af med det næste par duge.

De følgende gange Henriette kom ned, lå den gamle dame og stirrede helt dumt forbavset på hende. Nej, det gik da virkelig over hendes forstand. Det stod helt stille for hende. For Henriette var jo ikke spor af gnaven mer. Hun gav slet ikke ondt af sig, da hun skulde ilag med lagenerne. Ikke det bitterste! Hun så' ganske fornøjet ud og ligefrem dansede henover gulvet. Og ved Gud i himlens højeste rige, om hun ikke

trallede op ad trappen! Sikken kræfter hun måtte have, det pigebarn. Ja, nogen havde for mange og andre for lidt. Nå, men så hvilede hun sig til gengæld ganske artig der oppe på loftet.

Hm hm! Hvad mon der nu stak derunder? Hun havde naturligvis noget for. Det var vist ikke, fordi det morede hende, at hun var så fornøjet. Bare man dog kunde liste sig op og se efter. Å, hun gik vel og rodede i klædeskabet for at se, hvad hun havde i vente. Den begærlige tøs. Eller — ja det var naturligvis syltetøjet og asierne — hun gik nok og rapsede af hendes gode, søde asier. De piger, de piger! de skulde altid slikke og stjæle. — — Nej, hvordan var det dog, hun trampede rundt deroppe? Nu vilde hun så sandelig op at se!

Den gamle dame fik fødderne udenfor sengen og søgte at rejse sig, men knæerne slog mod hinanden og benene kunde ikke bære hende. Hun prøvede igen; hun vilde nu! Men hun faldt sammen som en sæk, og det var kun med besvær, hun atter fik sig lagt tilrette.

Det snurrede rundt i hendes hoved, og

hun syntes, sengen løftede sig ved den ene side. Hun greb fat i sengekanten med begge hænder og bed munden sammen for at holde sit hoved klart. Hun syntes, tindingerne blev så tykke, og luften trak ganske koldt ned i hendes hals. En lille tid lå hun halvt sanseløs hen og rystede over hele kroppen. En gang imellem var det, som hun slugte noget.

Det var kommen styrtende over hende som et regnskyl. Hun havde aldrig anet, at hun var så ringe. Hun mærkede det krybe og myrle af angest i alle hendes lemmer. Var der da virkelig fare for, at det kunde blive til døden, dette her? Ja, hun vidste jo nok, det vilde komme engang, men hun havde altid skudt det fra sig som noget, der allenfals ikke kunde komme hende ved før til næste år. Og nu var det, ligesom det lå ved benene af hendes seng og isnede op i hende. Måske stod snedkeren i dette minut og høvlede de fjæle, hun vilde få til kiste. Og de blomster, der nu stod ude i solen, dem kunde hun få over sit kistelåg. Å, hvor det dog var grimt og ækelt. Og hun var så hjælpeløs, kunde ikke tage for sig, når det kom, bare gøre sig lille i sengen, for om det måske kunde gå

udenom. Nu snurrede det inde i hovedet igen; nej, hun vilde ikke, hun vilde ikke. Men der var ingen til at hjælpe hende. Og den dyne som den tyngede! Luft!

Henriette kom styrtende ind i sådan en fart, at hun var helt stakåndet. Den gamle dame gned sine fugtige hænder over lagenet og gispede.

»Er frøkenen dårlig?«

»Jeg er bange for at dø — jeg vil ikke — jeg vil ikke ned i den smalle kiste, hvor jeg ikke kan røre hænderne — kan du da ikke hjælpe mig, dit store menneske?«

Henriette snakkede godt for hende. Der var jo ikke noget at være bange for; hun kunde da leve længe endnu; hun var såmænd ikke videre til års; nu skulde hun bare ikke være ræd, Vorherre vilde nok hjælpe hende.

Den gamle frøken lå og søgte trøst af hendes ansigt.

Ja, det håbede hun selv. Hvorfor skulde Vorherre ikke være god ved hende? Hun havde da vedgud været ganske skikkelig i sine dage, ja det havde hun, det turde hun nok sige. For selv om hun ikke havde været i et og alt, som præsterne vilde have, — å, Vorherre

hjælpe os, hvis det gik, som præsterne prækede. Det kom såmænd bare an på, at man var et nogenlunde ordenligt menneske, som ikke skyldte nogen noget. Og hun havde levet, så hun godt kunde være det bekendt. Og selv om hun ikke havde gået ret meget i kirke, nå, hvad så, hun havde sit hus at sørge for, og der var også så umanerlig langt til kirken. Og det var da heller ikke for sent endnu. For når man bare passede på i den sidste tid, så slap man ind alligevel, ikke? Hun vilde låne nogen bøger om det, og så kunde Henriette læse for hende og lægge det ud for hende, det måtte hun da sagtens kunne; hun var så ung, at hun vel ikke havde glemt sin katekisme endnu. Og det var da det mindste, hun kunde gøre for hende. Hun skulde jo arve hende,

Henriette vilde så gærne gøre det; hun skulde gå lige med det samme og hente de bøger, hun selv havde. Men nu skulde frøkenen tage lidt af sin medicin og drikke sig et glas vand og hvile sig en smule.

Den gamle dame følte sig langt roligere, da Henriette var gået. Det havde lettet hende at snakke lidt om det. Det var vist heller ikke så farligt med hende. Nu havde hun det

helt godt igen. Det havde blot været en advarsel om, at hun skulde tænke på det andet liv. Og nu kom jo Henriette og læste for hende.

Men hvordan var det dog hun trampede deroppe på loftet! Hvad var nu det? Det kunde da ikke være katten! . . . Nej, nu havde hun Herren forbarme sig aldrig hørt så galt? Nej, hun kunde ikke tage fejl. Og det vovede sådan et skamløst kvindemenneske at byde hende i hendes eget hus. Og ovenikøbet mens hun lå og var dødsens syg! Nej hør! nej hør! . . . Hun havde så sandelig en mandsperson oppe på loftet, det letfærdige fruentimmer! Men hun skulde ikke dø i synden; det kunde hun være evig forvisset om.

Henriette rystede lidt på hænderne, da hun kom ind og lukkede døren efter sig. Hun var hed og rød og kunde næppe bare sig for at le.

Frøkenen lå og dirrede af raseri.

»Å, lille Henriette, kom lidt herhen og læg min hovedpude tilrette,« bad hun.

Henriette bøjede sig ned over hende og puslede ved puden og gik så hen ved vinduet med sine bøger. Hun satte sig og bladede

i en af dem. Hendes mund lå i skygge, men panden var blussende rød, og hendes bryst gik op og ned.

Den gamle dame stirrede på hende med hadefulde blikke.

Hun lugtede af tobak i håret, den tøjte! Ja, det tænkte hun nok, at det var den snedker med hans evig stinkende tobakspibe. Der var altså følgen af det maskepi med snedkerens søster. Og nu havde hun hele sit liv søgt at holde sit hus rent for mandfolk. Og at så Henriette skulde vove at slæbe sådannoget griseri op på loftet, mellem hendes egne kjoler og dækketøj. Det fik man for sine velgærninger mod det utaknemlige skarn. Men hun skulde ikke have gjort det omsonst. Og så vovede hun ovenikøbet at komme ind i hendes stue, som om der slet ikke var noget påfærde — den sleske tingest!

Hun var så arrig, at hun ikke kunde få sin tunge i sin magt. Hun havde mest lyst til at jage hende på døren strax. Men hun betænkte sig; hvor skulde hun få en anden i en fart? Hun kunde ikke undvære hende, det var det ærgerlige. Havde hun bare kræfter

og helsen, så skulde hun stå op og prygle hende ud af huset med sit kosteskaft.

»Skal jeg så læse noget gudeligt?« spurgte Henriette.

Den gamle så' på hende med affældig ondskab.

»Hvad er det for en bog, du har der?« spurgte hun.

»Det er bibelen, frøken.«

Frøkenen rejste sig op i sengen og vendte det hvide ud af øjnene.

»Og det understår du dig til at byde mig, din frække tøs!« hvæsede hun, »væk med den bog, herut! Jeg vil ikke have nogen uanstændige bøger i mit hus!»

Henriette stirrede på hende med åben mund. Hun troede, frøkenen var bleven forrykt.

»Herut! herut!« gentog den gamle og stak bagud med sin tommelfinger henimod døren.

Henriette bragte helt fortumlet bogen bort. Da hun kom ind igen, havde frøkenen atter lagt sig ned.

»Syng mig heller en salme, lille,« sagde hun med mat stemme. »Syng mig den kønne salme om den yndigste rose. Den vil jeg

heller høre. Syng den, min pige; du har sådan en rar stemme til at synge med.«

Henriette tog salmebogen. Det begyndte at mørknes, så hun måtte sætte sig med ryggen mod vinduet for at se de små bogstaver.

Mens hun sang, lå den gamle frøken med hænderne under dynen og rev testamentet i små stykker, som hun omhyggelig puttede i sin strikkepose.

har

ndte
ggen

ned
et i
e i

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

NIELS MØLLER:

EFTERAAR.

DIGTE.

Dagbladet. »Der er hos Møller en udpræget Originalitet, en mærkelig Ævne til at forme storslaaede Billeder og støbe dem i grandiose og pompøse Former. Disse Digte er i Virkeligheden en Debut saa lovende, som der vel i adskillige Aar ikke er set.«

Politiken. »— Det er en Poet, der har skrevet disse Linier, og de, der har Sans for anden Poesi end romantisk Klingklang, vil læse Niels Møllers smukke og følte Vers.«

Morgenbladet. »Niels Møller hører til dem, de Unge selv nævner blandt deres bedste Kræfter. Man læser heller ikke disse Digte uden at faa baade Respekt og Venskab for Forfatteren. Her er utvivlsomt rige Ævner, Kundskabsfylde og Arbejdsdygtighed. Siden Drachmanns første lille Bind Digte er der næppe herhjemme udkommet nogen mere lovende Første-Samling.«

Jyllandsposten. »Man maa anerkende i »Efteraar« ikke at træffe noget Digt, der ikke fængsler ved sit Indhold og ved sin malende Kraft. Digtsamlingen er en ganske særlig lovende, ja næsten fuldendt Debut.«

Verdens Gang. »Det er længe siden, der udkom en betydeligere Digtsamling end Niels Møllers »Efteraar«. Fuldendt Form, Følelse og Tanker. Samlingen indeholder ogsaa en Del fortræffelige Oversættelser.«

1 Kr. 75 Øre, eleg. indb. 3 Kr

1284

